

**AKCIJSKI PLAN UKLJUČIVANJA ROMA
MEĐIMURSKE ŽUPANIJE
OD 2013. DO 2015.GODINE**

Travanj, 2013.

SADRŽAJ:

1. Uvod

- 1.1. Popis korištenih kratica
- 1.2. Trening održan za radne skupine i metodologija za izradu akcijskog plana

2. Relevantnost i usuglašenost sa ostalim EU i nacionalnim politikama

- 2.1. Usuglašenost sa EU strategijama i preporukama
- 2.2. Usuglašenost sa nacionalnim strategijama i propisima
- 2.3. Popis značajnih dokumenata i izvora podataka

3. Problemska analiza

- 3.1. Participativno utvrđivanje problema i potreba romske nacionalne manjine
- 3.2. Problemska analiza dostupnih službenih podataka
 - 3.2.1. Uključenost u obrazovanje
 - 3.2.2. Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život
 - 3.2.3. Zdravstvena zaštita
 - 3.2.4. Socijalna skrb
 - 3.2.5. Prostorno uređenje, stanovanje i zaštita okoliša
 - 3.2.6. Društveno i političko uključivanje uz očuvanje vlastite kulture

4. Opći ciljevi

5. Mjere i aktivnosti po područjima

- 5.1. Obrazovanje
- 5.2. Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život
- 5.3. Zdravstvena zaštita
- 5. 4. Socijalna skrb
- 5.5. Stanovanje, prostorno uređenje i zaštita okoliša
- 5. 6. Društveno i političko uključivanje uz očuvanje vlastite kulture

6. Dodaci

6.1. Plan praćenja provedbe i evaluacije

6.2. Popis sudionika u izradi akcijskog plana

UVOD

Akcijski plan usmjeren je na identificiranje problema i postavljanje ciljeva i mjera za rješavanje problema s kojima se pripadnici/ice romske nacionalne manjine (RNM) susreću u svakodnevnom životu i društvenom uključivanju. Akcijski planovi doneseni na lokalnim ili županijskim razinama dodatno pomažu u određivanju potrebnih financijskih sredstava, nositelja i suradnika pojedinih mjera i aktivnosti prioriternih na lokalnim razinama. Akcijski planovi doprinose planskom pristupu rješavanja društvenih problema, a mogu doprinijeti i olakšanom pristupu sredstvima Europske Unije raspoloživim za društveno uključivanje Roma.

Važno je da akcijski planovi budu u skladu s nacionalnim i regionalnim strateškim dokumentima te da se temelje na postojećim problemima utvrđenim prikupljanjem relevantnih podataka uključujući potrebe skupine na rješavanje čijih problema su usmjereni.

Izradi Akcijskog plana uključivanja Roma Međimurske županije prethodila je radionica s predstavnicima Vijeća romske nacionalne manjine i romskih udruga, a nakon toga je dio romskih predstavnika sudjelovao na zajedničkoj dvodnevnoj radionici zajedno s djelatnicima iz tijela županijske i lokalne samouprave na kojoj su se konkretizirali prijedlozi akcijskog plana.

Radionice su financirane od strane:

- Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) u Hrvatskoj u okviru programa " *Comprehensive Inclusion Programme for Roma in the Medjimurje County in Croatia*" (uz financijsku podršku Fondacije Otvoreno Društvo-Instituta za Otvoreno Društvo/"Making the Most" inicijativa);
- Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske
 - Ureda za demokratske institucije i ljudska prava pri OESS-u (uz financijsku podršku Europske Unije)

Popis korištenih kratica

AP NPURNM – Akcijski plan za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020. godine za razdoblje 2013.-2015.

EU – Europska Unija

GSV – gospodarsko – socijalno vijeće

JLPRS – jedinice lokalne i područne samouprave

RNM – romska nacionalna manjina

OCD – organizacije civilnog društva

TDU - tijela državne uprave

Trening održan za sudionike i metodologija za izradu akcijskog plana

Sukladno neophodno potrebnoj dobroj praksi izrade javnih politika u proces izrade ovog akcijskog plana uključeni su predstavnici društvene skupine na koju se akcijski plan odnosi. Predstavnici romske nacionalne manjine koji djeluju kroz Vijeće romske nacionalne manjine i kroz romske udruge i udruge koje rade s Romima su uključene u proces akcijskog planiranja. Tijekom jednodnevne radionice romski predstavnici istaknuli su ključne probleme i prijedloge važne za kvalitetu života i društveno uključivanje Roma. Tijekom dvodnevne radionice održane u Mariji Bistrici dana 21. i 22. ožujka 2013. izrađen je nacrt akcijskog plana.

U procesu akcijskog planiranja su uz djelatnike iz javnog sektora, stručnjake iz hrvatskih i međunarodnih organizacija uključeni i romski predstavnici, ali nije bilo izravno uključenih Romkinja iz čega je dodatno potvrđen zaključak da je neophodno predvidjeti mjere i aktivnosti za buduće osnaživanje i omogućavanje pristupa Romkinjama procesima izrade javnih politika koje utječu na njihov život kao i mjere uključivanja Romkinja u društveni i politički život.

2 .RELEVANTNOST I USUGLAŠENOST S OSTALIM EU I NACIONALNIM POLITIKAMA

Akcijski plana uključivanja Roma Međimurske županije usklađena je s uočenim potrebama i izazovima te javnim politikama povezanim sa socijalnim uključivanjem Roma na svim razinama: lokalnoj, područnoj, nacionalnoj i EU.

2.1. Usuglašenost sa EU strategijama i preporukama

U procesu usklađivanja pravnog sustava RH s pravnom stečevinom EU važna je uloga unapređenja pravnog i političkog okvira za društveno uključivanje kroz koje se promiče ravnopravnost, smanjuje društvena isključenost i promiče društvena kohezija. Akcijski plan usklađen je s EU politikama društvenog uključivanja pripadnika/ica romske nacionalne manjine i to sa Strategijom Europa 2020 te s Priopćenjem Komisije Europskom Parlamentu, Vijeću, Europskom ekonomskom i socijalnom odboru i Odboru regija o Okviru EU za nacionalne strategije integracije Roma do 2020. godine kao i s odredbama međunarodnih dokumenata o ljudskim pravima i pravima nacionalnih manjina koje je Republika Hrvatska ratificirala.

2.2. Usuglašenost sa nacionalnim strategijama i propisima

Vlada Republike Hrvatske donijela je Nacionalnu strategiju za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine kojom se nakon provedbe redefiniraju nacionalni prioriteti sukladno trenutnim izazovima u procesu uključivanja i poboljšanja socio-ekonomskog položaja Roma. Strategija sadrži opće i posebne ciljeve postavljene kao smjernice za kreiranje drugih javnih politika. S ciljem definiranja načina provedbe Strategije, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina pristupio je izradi Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020. godine za razdoblje 2013.-2015. (u daljnjem tekstu AP NPURNM). Akcijski plan će pobliže definirati načine provedbe ciljeva, rokove provedbe, nositelje i provedbena tijela mjera te izvore i načine prikupljanja podataka te financijska sredstva potrebna za provedbu Akcijskog plana za trogodišnje razdoblje.

Početak primjene Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020. godine, prestaju se primjenjivati Nacionalni program za Rome i Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma 2005.- 2015.

Nacionalnom strategijom za uključivanje Roma 2013. – 2020. naglašena je ključna uloga hrvatskih županija u planiranju i provedbi mjera koje će odgovarati lokalnim potrebama i koje se mogu razvijati kroz lokalni participativni proces u tim područjima se vidi spori napredak koji je uvjetovan interakcijom nekoliko čimbenika: nedostatkom sredstava dodijeljenih za provedbu mjera na nacionalnoj razini te nedostatkom sredstava na lokalnoj razini uvjetovano još uvijek niskom razinom financijske decentralizacije i malim proračunima županija i lokalne samouprave. Uz financijske probleme nerazvijeni su lokalni društveni procesi planiranja te se ne otvaraju prostori za inovativne pristupe koji bi doprinijeli podizanju kvalitete socijalnih usluga. Lokalna samouprava je prošla proces decentralizacije koji je trebao osigurati veći opseg i autonomiju lokalnih tijela da odgovore na lokalne potrebe. Vezano uz političku participaciju, djelovanje manjinskih vijeća je rezultiralo povećanjem interakcije s lokalnim samoupravama i otvaranjem komunikacijskih kanala, ali se nije iskoristio njihov puni potencijal.

Ovaj akcijski plan usuglašen je i s nacionalnim zakonima kojima se štite ljudska prava, ravnopravnost spolova i propisuje zabrana diskriminacije, kao i s drugim sadržajno povezanim nacionalnim dokumentima i strategijama:

- Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje od 2011. godine;
- Strategija obrazovanja odraslih od 2007. godine;
- Nacionalni plan za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu;
- Nacionalni provedbeni plan za socijalno uključivanje za 2011. i 2012. godinu;
- Strategija razvoja socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2011. do 2016. godine;
- Nacionalni program za mlade od 2009. do 2013. godine ;
- Nacionalna strategija razvoja zdravstva 2012-2020. godine
- Nacionalni program zaštite i promicanja ljudskih prava 2013-2016;
- Nacionalna politika za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2011. do 2015. godine ;
- Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2012. do 2015. godine ;
- Nacionalni program prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno - obrazovnom sustavu, te djecu i mlade u sustavu socijalne skrbi za razdoblje od 2010. do 2014. godine ;
- Nacionalna strategija suzbijanja zlouporabe opojnih droga u Republici Hrvatskoj 2012.-2017. ;
- Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske 2004. - 2012. ;
- Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske za razdoblje od 2008. do 2012. godine.

2.3. Popis značajnih dokumenata i izvora podataka

- European Commission (2012): Communication for the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions; National Roma Integration Strategies: a first step in the implementation
- Eurofoundation (2012) : Living Conditions of the Roma: Substandard Health and Housing
- Nacionalna Strategija uključivanja Roma 2013- 2020
- Open Society Roma Initiatives Policy Brief (2012) : Empowerment through Employment: Capitalising on the Economic Oportunities for Roma Inclusion

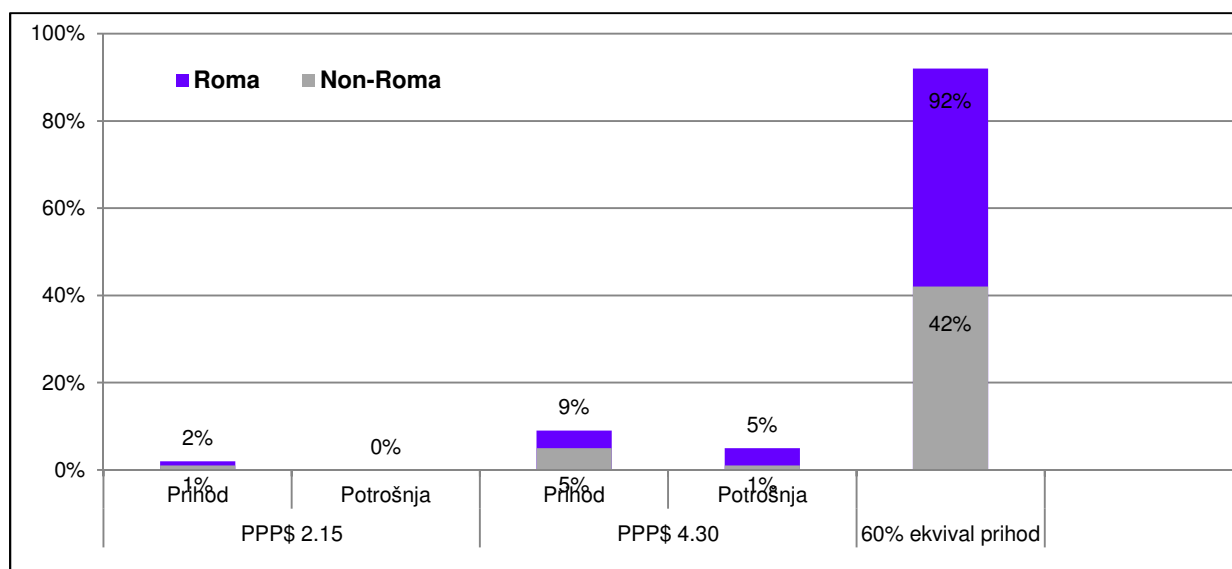
- Sardelić, J (2011), CEU: Constructing or Repositioning Roma in Post-socialist Slovenia and Croatia?
- Štambuk, M. (ur) (2005): Kako žive hrvatski Romi, Institut za društvena istraživanja Ivo Pilar, Zagreb, Hrvatska
- UNDP Europe and the CIS, (2012): Roma Inclusion Working Papers: Civil Society, Civil Society Involvement and Social Inclusion of Roma
- UNDP Europe and the CIS (2013): Roma Inclusion Working Papers: Integrated Household Surveys among Roma Populations
- UNDP Europe and the CIS (2006): At Risk: Roma and the Displaced in SouthEast Europe
- UN Habitat, The Right to Adequate Housing, Factsheet
- UNICEF CEECIS (2011), The Right of Roma Children to Education
- UNICEF, European Social Observatory, Belgian Federal Planning Service (Ministry) for Social Integration(2012)
- World Bank (2012): Reducing Vulnerability and Promoting the Self-Employment of Roma in Eastern Europe through Self-Employment

- Korisne web poveznice:
<http://www.bpri-odihr.org/documents.html>
<http://www.logincee.org/library>
<http://www.romadecade.org/publications>
<http://europeandcis.undp.org/publications/#roma>

3. PROBLEMSKA ANALIZA

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, u Hrvatskoj živi 16 975 osoba koje su se izjasnile kao pripadnici/e romske nacionalne manjine. Radi se o gotovo dvostruko većem broju u odnosu na popis iz 2001, kada se u smislu pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini izjasnile 9 463 osobe. Međutim, i dalje je izvjesno da je taj broj podcijenjen, posebice kad se uzmu u obzir općeprihvaćene procjene Vijeća Europe prema kojima u Hrvatskoj živi 30 000-40 000 Roma. Podaci o Romima u Hrvatskoj govore o višestrukoj socijalnoj marginalizaciji koja utječe na ekonomski položaj, kvalitetu života, pristup kvalitetnom obrazovanju, stanovanju i zdravstvenoj zaštiti i mogućnostima sudjelovanja u javnom, političkom i kulturnom životu.

Prema istraživanju o socio-ekonomskom statusu Roma u Hrvatskoj kojeg je 2011. godine proveo UNDP u suradnji sa Svjetskom bankom, nejednakosti između Roma i ne-Roma koji žive u njihovu susjedstvu su značajne.

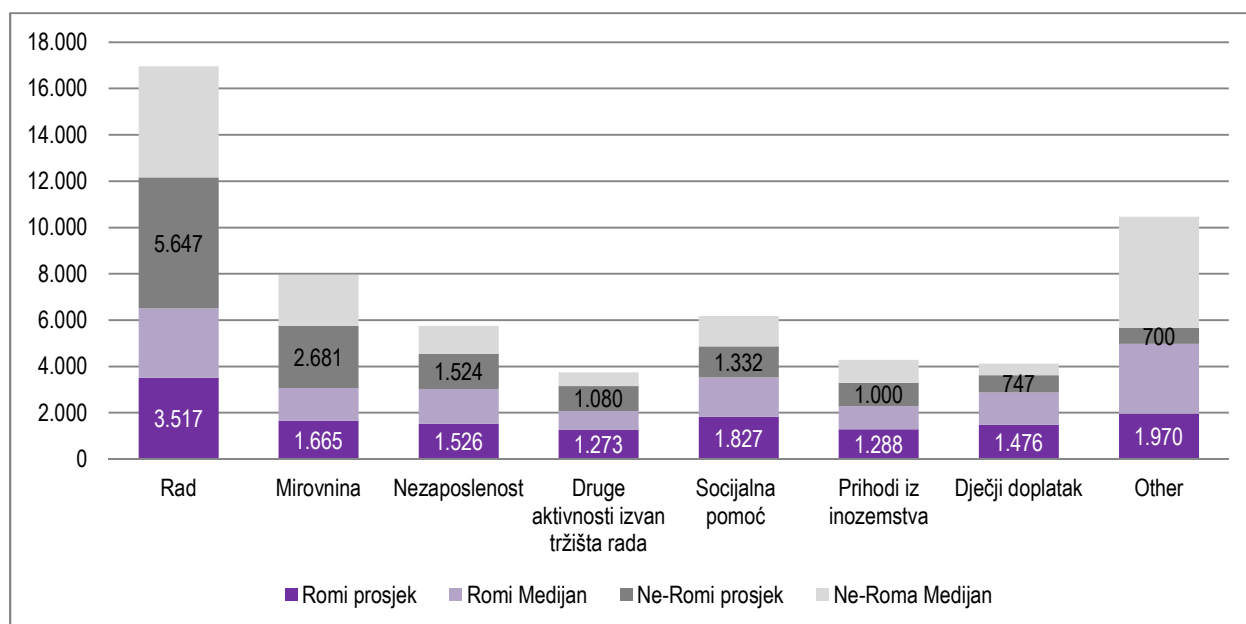
Slika 1: Izvor UNDP i Svjetska banka, Istraživanje o socio-eonomskom položaju Roma, 2011.

Slika prikazuje apsolutne i relativne stope siromaštva za Rome i ne-Roma koji žive u njihovoj blizini. Međunarodna stopa apsolutnog siromaštva odnosi se na 2.15\$ i 4.33 \$ prema paritetu kupovne moći (PKM), te stope relativnog siromaštva mjerenoj prema EU metodologiji: 60% ekvivalentnog medijana dohotka.

Ukoliko uzmemo u obzir apsolutnu stopu siromaštva (2.15 \$ po danu), manje od 2% romskog stanovništva u Hrvatskoj je na toj razini. Međutim, 38% romskih kućanstava (u usporedbi, sa 5 % ne-romskih) navelo je u istraživanju da si nisu mogli priuštiti dovoljno hrane u mjesecu koji je prethodio istraživanju.

No, općeprihvaćena je činjenica da stope apsolutnog siromaštva nisu relevantne u Hrvatskoj, te se koristi stopa relativnog siromaštva. U ovom slučaju, ona ukazuje na značajne razlike: 92% Roma žive u kućanstvima čiji je prihod ispod relativne linije siromaštva, u usporedbi sa 42% ne-romskih kućanstava koja žive u njihovoj blizini, odnosno 17% kućanstava u Hrvatskoj.

Struktura prihoda romskih kućanstava pokazuje da u prosjeku u mjesečnim prihodima najveći udio čini socijalna pomoć (45%), a slijede dječji doplatci (25 %), prihodi iz rada čine tek 15% ukupnih prihoda, a 5% prihoda dolazi iz drugih vrsta radnih aktivnosti koje nisu vezane uz tržište rada (neformalni rad). Struktura prihoda ne-romskih kućanstava je sasvim drugačija: 45% prihoda čine prihodi od rada, 38% mirovine, dok prihodi od neformalnog rada čine zanemariv udio u ukupnoj strukturi prihoda.

Slika 2: Izvor UNDP i Svjetska banka, Istraživanje o socio-ekonomskom položaju Roma, 2011.

Najviše hrvatskih Roma živi u Međimurskoj županiji. Prema procjenama županijskih aktera i predstavnika Roma, broj Roma kreće se od 7 000 -9 000. Njihov se socio-ekonomski položaj ne razlikuje u bitnome od podataka prikazanih za Rome u Hrvatskoj. Prema podacima Centra za socijalnu skrb (CSS) Čakovec, njihove usluge koristi oko 9 000 stanovnika Međimurja, a među njima i oko 4 200 Roma. Prema procjenama CSSa za 2011 godinu, 76% korisnika socijalnih transfera bili su Romi. Socijalni radnici pokušavaju povezati novačana davanja s uslugama, međutim, obzirom na ljudske kapacitete koji im stoje na raspolaganju, nisu u mogućnosti zadovoljiti potrebe, posebice one vezane uz nasilje u obitelji, prebleme djece i mladih u sukobu sa zakonom, vještine pozitivnog roditeljstva i raspolaganje kućanskim prihodima.

Nizak socio-ekonomski status usko je povezan s pristupom tržištu rada. Podaci Hrvatskog zavoda za zapošljavanje PU Čakovec (stanje 31.03.2013) govore o 8.223 evidentiranih nezaposlenih osoba. Među njima je oko 1100 evidentiranih nezaposlenih osoba pripadnika/ca romske nacionalne manjine, te oni čine 13,4% od ukupno broja nezaposlenih osoba. Nezaposlene Romkinje u ukupnoj nezaposlenosti Roma sudjeluju sa 37,5%. Obrazovna struktura nezaposlenih Roma i Romkinja je vrlo nepovoljna. Promatrajući čitavu populaciju nezaposlenih Roma gotovo 72,0% evidentiranih nisu završili osnovnu školu, a kod Romkinja je taj udio čak 74,5%. Trogodišnju srednju školu je završilo 8,0%, a 0,5% je završilo četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje. Više od 67,0% nezaposlenih pripadnika/ca romske nacionalne manjine nisu nikada radili i nemaju nikakvog radnog iskustva.

Nepovoljna obrazovna struktura rezultat je niza različitih nepovoljnih međusobno stimulirajućih faktora pristinih dugi niz godina. Pokušaji unaprijeđenja obrazovanja Roma vežu se uz nastojanje da se osigura pristup predškolskom programu (redovnom, komplementarnom i kompenzirajućem); i uvođenjem romskih pomagača u redovnu nastavu.

Unatoč razvoju javnih politika usmjerenih na prevladavanje brojnih prepreka značajni rezultati vezani uz rješavanje problema romskih stanovnika i dalje izostaju.

3.1. Participativno utvrđivanje problema i potreba romske nacionalne manjine

Kroz jednodnevnu radionicu održanu u Kuršancu, dana 11. ožujka 2013. uključeni romski predstavnici su opisali probleme i potrebe navedene u nastavku.

U području obrazovanja istaknuti su problemi koji postoje u Međimurskoj županiji: slabija pripremljenost romske djece za zahtjeve školovanja, slabiji školski uspjeh i prijevremeni prekid školovanja romskih učenika, postojanje isključivo romskih razreda, nedostatna edukacija učitelja za rad s romskom djecom. Dodatni problem je slabija obrazovanost odraslih Roma.

Potrebe vezane uz obrazovanje su: bolja priprema romske djece za školu, bolji školski uspjeh i veća prohodnost romske djece kroz obrazovne sustave, stjecanje kompetencija kroz obrazovanje koje će pridonijeti kasnijoj zapošljivosti, poticanje roditelja romske djece na podržavanje obrazovanja svoje djece, opismenjavanje odraslih i razvijanje kompetencija odraslih Roma potrebnih za zapošljavanje.

Prijedlozi predstavnika romske zajednice vezano uz obrazovanje romskih učenika u Međimurskoj županiji su: poticati komunikaciju među roditeljima romske i druge djece kroz zajedničke edukacije i roditeljske sastanke, uvesti obvezno predškolsko obrazovanje u trajanju najmanje dvije godine te omogućiti uključivanje što većeg broja romske djece u vrtiće, poticati pohađanje i završavanje osnovne i srednje škole kroz osiguravanje djeci pomoći tijekom školovanja, edukacija i informiranje roditelja Roma o važnosti školovanja djece, dodatnu pomoć i savjetovanje mladima koji odustaju od školovanja, informiranje o postojećim stipendijama i pomoć u ispunjavanju administrativnih zahtjeva za njihovo dobivanje. Osigurati opismenjavanje i stručno osposobljavanje odraslih Roma za zanimanja tražena na tržištu rada kroz programe koji povezuju osposobljavanje i stjecanje praktičnog radnog iskustva.

U području zapošljavanja istaknuti su problemi: visoka nezaposlenost Roma, osobito mladih; manjak Roma zaposlenih u javnim institucijama; diskriminacija Roma pri traženju posla i predrasude poslodavaca; uključenost Roma u sivu ekonomiju; nepoznavanje prava i neadekvatno informiranje o njima.

Potrebe vezane uz zapošljavanje su: zapošljavanje ili omogućavanje samozapošljavanja Roma, osobita podrška zapošljavanju mladih i žena Romkinja, podizanje zapošljivosti Roma kroz podizanje kompetencija slabije obrazovanih Roma ili Roma obrazovanih za zanimanja koja se ne traže na tržištu rada, provedba odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina vezanih uz zapošljavanje Roma u javnoj službi.

Prijedlozi predstavnika romske zajednice vezano uz zapošljavanje su: edukacija djelatnika zavod za zapošljavanje za adekvatniji pristup Romima tražiteljima zaposlenja, osiguravanje financiranja stručnog osposobljavanja za tražena zanimanja, edukacija poslodavaca radi uklanjanja predrasuda, zapošljavanje Roma u javnim službama, edukacija i pomoć u samozapošljavanju.

U području stanovanja istaknuti su problemi: romska naselja izgrađena su bez riješenih imovinsko-pravnih odnosa, neizvjesnost oko legalizacije stambenih objekata ili modela preseljenja u onim područjima u kojima neće biti moguće legalizirati stambene objekte (primjer Kotoribe), briga oko nemogućnosti daljnjeg rješavanja stambenih problema mladih obitelji u skladu s potrebama demografskih kretanja, nepostojanje infrastrukture u naseljima ili preskupi priključci, ilegalna odlagališta otpada oko romskih naselja, loše stanje okoliša i nedovoljno prostorno uređenje u i oko romskih naselja.

Potrebe vezane uz stanovanje su: riješiti stambeni problem Roma kroz legalizaciju postojećih stambenih objekata ili osiguravanje adekvatnog smještaja onih koji moraju iseliti iz objekata u kojima trenutno žive, podizanje kvalitete stanovanja kroz rješavanje infrastrukture i adaptaciju neadekvatnih objekata, stambena integracija romskih obitelji u općine i gradove, adekvatan i uređen okoliš u i oko romskih naselja.

Prijedlozi predstavnika romske zajednice vezano uz podizanje kvalitete stanovanja su: pomoć institucija u procesu legalizacije ili stambeno zbrinjavanje onih koji iseljavaju iz svojih kuća, povećanje zone za gradnju, financijska pomoć za rješavanje problema stanovanja (za proces izrade prostornog plana naselja, za troškove legalizacije, nabavku građevinskog materijala, plaćanje troškova priključaka na vodu, struju i kanalizaciju), podizanje kvalitete zbrinjavanja otpada i rješavanje problema divljih odlagališta otpada, zapošljavanje Roma kao komunalnih redara.

U području socijalne skrbi istaknuti su problemi: siromaštvo i ovisnost o socijalnoj pomoći, neadekvatan pristup Romima u ustanovama socijalne skrbi ili nejednako tumačenje propisanih socijalnih prava, razlike unutar županije u osiguravanju socijalne skrbi i pomoći, Romi ne poznaju dovoljno svoja prava.

Potrebe u području socijalne skrbi su: smanjenje siromaštva, primjeren pristup djelatnika/ica zaposlenih u sustavu socijalne skrbi Romima, propisi o socijalnoj skrbi koji odgovaraju potrebama.

Prijedlozi predstavnika romske zajednice u području socijalne skrbi su: promjene u propisima da adekvatnije odgovaraju potrebama Roma, edukacija djelatnika u centrima za socijalnu skrb za adekvatniji pristup Romima, informiranje Roma o njihovim pravima, izjednačavanje prava na županijskoj razini, zapošljavanje pripadnika romske nacionalne manjine koji će posredovati između Roma i institucija, informirati Rome i olakšati im pristup pravima, dodjeljivanje gradskih socijalnih stanova i pripadnicima romske nacionalne manjine.

U području zdravlja istaknuti su problemi: administrativne i druge teškoće u ostvarivanju prava na zdravstveno osiguranje, diskriminacija Roma od strane zdravstvenih djelatnika i nerazumljive odluke komisije HZZO-a, nepoznavanje načina ostvarivanja prava na zdravstvene usluge zbog čega se liječnici žale na prekomjeran broj poziva hitnoj pomoći, a na premalo korištenje liječničkih usluga primarne zdravstvene zaštite, ovisnosti (osobito alkoholizam), maloljetničke trudnoće i problemi s reproduktivnim zdravljem žena, nasilje nad ženama, nedostatna educiranost o načinima planiranja obitelji.

Potrebe u području zdravstvene skrbi su: dostupnost zdravstvenih usluga u skladu s potrebama Roma, osobita efikasna zdravstvena skrb o ženama, djeci, starijim osobama i osobama s invaliditetom, smanjenje maloljetničkih trudnoća. Postojanje osoba koje bi posredovale između pripadnika romske nacionalne manjine i sustava zdravstvene i socijalne skrbi te adekvatnija komunikacija liječnika s Romima.

Prijedlozi predstavnika romske zajednice u području zdravstvene skrbi su: dostupnije zdravstvene usluge i efikasni mobilni timovi koji brinu o zdravlju, edukacija u školama i naseljima o zaštiti zdravlja i održavanju osobne higijene, programi prevencije ovisnosti i zaštite reproduktivnog zdravlja te planiranja obitelji osobito za žene, angažiranje Roma na posredovanju u komunikaciji između romskog stanovništva i zdravstvenih djelatnika zaduženog i za informiranje Roma o zdravlju i zdravstvenom sustavu.

U području društvenog uključivanja istaknuti su problemi: predrasude prema Romima i diskriminacija, prostorna i obrazovna segregacija Roma, slaba zastupljenost Roma na razinama donošenja odluka, osobito slabo političko sudjelovanje žena Romkinja, administrativne zapreke pri rješavanju statusnih pitanja, neadekvatni pristup javnih službi i policije prema Romima, nedovoljno poznavanje zakona i prava od strane Roma, socijalna distanca prema Romima, neprepoznatljivost vrijednosti romske bajaške kulture, nepostojanje standardiziranog bajaškog jezika i rječnika.

Potrebe u području društvenog uključivanja su: veće sudjelovanje Roma u političkom životu i procesima donošenja odluka, rješavanje svih neriješenih statusnih pitanja, zastupljenost Roma u javnim službama, inkluzivno stanovanje i obrazovanje, dostupno besplatno pravno savjetovanje i informiranje. Prepoznavanje vrijednosti romske bajaške kulture, standardiziranje jezika i rječnika, njegovanje starih zanata (koritarstvo) .

Prijedlozi predstavnika romske zajednice u području društvenog uključivanje su: osigurati informiranje o načinima ostvarivanja prava i besplatnoj pravnoj pomoći, borba protiv predrasuda i diskriminacije, edukacija javnih službenika o radu s Romima, osigurati podršku županijske i lokalne samouprave za kulturno izražavanje Roma, izradu rječnika i standardiziranja bajaškog jezika.

3.2. Problemska analiza dostupnih službenih podataka

Demografski podaci o pripadnicima/icama RNM u Međimurskoj županiji prema podacima Državnog zavoda za statistiku, popis 2011. godine

Ime županije	Grad ili općina	Ime grada/općine	Ukupno	Ukupno, %	Hrvati	Hrvati, %	Romi	Romi, %
Međimurska			113.804	100,00	106.744	93,80	5.107	4,49
	Grad	Čakovec	27.104	100,00	25.410	93,75	1.039	3,83
	Grad	Mursko Središće	6.307	100,00	5.870	93,07	285	4,52
	Grad	Prelog	7.815	100,00	7.691	98,41	-	-
	Općina	Belica	3.176	100,00	3.134	98,68	1	0,03
	Općina	Dekanovec	774	100,00	772	99,74	-	-
	Općina	Domašinec	2.251	100,00	2.127	94,49	100	4,44
	Općina	Donja Dubrava	1.920	100,00	1.891	98,49	7	0,36
	Općina	Donji Kraljevec	4.659	100,00	4.578	98,26	18	0,39
	Općina	Donji Vidovec	1.399	100,00	1.357	97,00	32	2,29
	Općina	Goričan	2.823	100,00	2.763	97,87	42	1,49
	Općina	Gornji Mihaljevec	1.917	100,00	1.869	97,50	1	0,05
	Općina	Kotoriba	3.224	100,00	2.865	88,86	320	9,93
	Općina	Mala Subotica	5.452	100,00	4.728	86,72	694	12,73
	Općina	Nedelišće	11.975	100,00	10.552	88,12	1.239	10,35
	Općina	Orehovica	2.685	100,00	2.168	80,74	491	18,29
	Općina	Podturen	3.873	100,00	3.616	93,36	224	5,78
	Općina	Pribislavec	3.136	100,00	2.478	79,02	608	19,39
	Općina	Selnica	2.991	100,00	2.958	98,90	1	0,03
	Općina	Strahoninec	2.682	100,00	2.645	98,62	-	-
	Općina	Sveta Marija	2.317	100,00	2.290	98,83	-	-
	Općina	Sveti Juraj na Bregu	5.090	100,00	5.034	98,90	-	-
	Općina	Sveti Martin na Muri	2.605	100,00	2.538	97,43	-	-
	Općina	Šenkovec	2.879	100,00	2.857	99,24	-	-
Općina	Štrigova	2.766	100,00	2.593	93,75	3	0,11	
Općina	Vratišinec	1.984	100,00	1.960	98,79	2	0,10	

3.2.1. Uključenost u obrazovanje

Predškola

Vezano uz Nacionalni program za Rome, Međimurska županija već treću godinu provodi program predškole. Program provodi zajedno s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta i Fondom za

obrazovanje Roma (REF). Predškolu u 2012./2013. polazi 200 romske djece i 15 djece koji nisu romske nacionalnosti. Predškola je organizirana u Dječjem vrtiću "Pirgo" Kuršanec (2 grupe) u OŠ Orehovica (2 grupe), OŠ V. Nazora Pribislavec (2 grupe), OŠ T. Goričanca Mala Subotica, PŠ Držimurec-Strelec (2 grupe), OŠ Dr. I. Novaka Macinec (3 grupe) i OŠ Kotoriba (1 grupa). Cijena programa je 2.600.000,00 kuna.

Međimurska županija financira i prijevoz djece iz Sitnica do vrtića u Murskom Središću.

Osiguravanje besplatnog prijevoza

U Međimurskoj županije svi učenici osnovnih i srednjih škola imaju osiguran besplatni prijevoz jer Međimurska županija u suradnji s MZOS financira prijevoz za sve učenike osnovnih i srednjih škola bez obzira na nacionalnost i udaljenost kuće od škole.

Smještaj u učeničkom domu

Učenicima srednjih škola omogućen je besplatan smještaj u učeničkim domovima. Roditeljski udio snosi MZOS.

Izvanastavne aktivnosti

U sklopu redovnog financiranja osnovnih i srednjih škola Međimurska županija omogućuje uključivanje svih učenika u izvanastavne i izvanškolske aktivnosti pod jednakim uvjetima.

Produženi boravak

U OŠ T. Goričanca Mala Subotica organiziran je za učenike Rome produženi boravak u PŠ Držimurec-Strelec. Financiranje provodi 50% Međimurska županija i 50% MZOS.

Grad Mursko Središće u suradnji s Dječjim vrtićom „Maslačak“ kojeg je osnivač i sa Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta provodi program predškolskog odgoja djece pripadnika romske nacionalne manjine u sklopu kojeg sva djece pripadnici romske nacionalne manjine u stranoj od 3-6 godina pohađaju dječji vrtić.

Za svu ostalu romsku djecu djecu smještenu u vrtiće, općine i gradovi sudjeluju u sufinanciranju pod istim uvjetima kao i za svu ostalu djecu, a MZOS sufinancira roditeljski udio.

Općine i gradovi prema svojim financijskim mogućnostima i socijalnim programima sufinanciraju prehranu učenika, škola u prirodi, izlete, nabavu školskog pribora i slično.

Zaključno

Uključenost Roma u obrazovni sustav povećava se na svim razinama obrazovnog sustava, a oni čine i sve veći udio djece uključene u predškolske ustanove, osnovne i srednje škole, a posebice u različite oblike obrazovanja odraslih.

Vrtiće pohađa 86 romske djece što je 3 % polaznika vrtića i jaslica u Županiji (ukupno ih je 2840). S obzirom na hrvatski sustav predškolskoga odgoja, ta brojka izgleda povoljnija dodaje joj se i 200 djece koja su uključena u predškolske programe. U osnovnim se školama školuje 1589 učenika pripadnika romske zajednice što je gotovo 16 % osnovnoškolaca u međimurskim osnovnim školama (ukupno 10.003 učenika). Na srednjoškolskoj su razini Romi zastupljeni s 2,8 % - od 4.395 učenika upisanih u

srednje škole 123 su Romi. Značajan utjecaj na tako nizak postotak Roma u srednjim školama ima niska stopa završnosti osnovne škole u romskoj populaciji. Iako ona iz godine u godinu raste, još uvijek samo trećina Roma osnovno školovanje završi u sustavu redovnog obrazovanja. Sličnu tendenciju otkrivaju i podaci o završnosti redovnog obrazovanja u srednjim školama – od 63 upisanih u srednje škole samo ih dvadesetak završi trogodišnje ili četvorogodišnje srednjoškolske obrazovne programe.

Među studentima iz Međimurja koji studiraju na visokoškolskim ustanovama u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu, (oko 3.400), ove je akademske godine samo jedan pripadnik romske zajednice. Visokoškolsko obrazovanje do sada je steklo troje pripadnika romske zajednice iz Međimurja.

Podrška obrazovnom sustavu iz proračunskih sredstava značajna je tako da je u Međimurskoj županiji za sve učenike osnovnih i srednjih škola prijevoz u školu i iz škole besplatan, a značajnim se sredstvima subvencionira i prijevoz studenata. Možemo reći da svi Romi imaju organiziran i besplatan prijevoz u školu i iz škole i to iz svih naselja.

U osnovnim je školama 40 odnosno 6,8% (od ukupno 587) razrednih odjela u kojima su svi učenici iz romske zajednice. U takve je razrede uključeno 558 učenika ili 5,58 % populacije.

Iako se u različitim oblicima obrazovanja odraslih, u formalnim i neformalnim oblicima obrazovanja i cjeloživotnog učenja, ne vode statistike, možemo tvrditi da iz godine u godinu sve više Roma upravo kroz te oblike ostvaruje uključenost u obrazovanje. Na takav zaključak upućuju podaci o programima koji se provode u suradnju s Područnom službom Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, s nadležnim ministarstvima te pučkim i otvorenim učilištima.

3.2.2. Zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život

U evidenciji HZZ PU Čakovec s 31.03.2013, imamo ukupno 8223 nezaposlene osobe. Što se tiče nezaposlenih osoba pripadnika/ca romske nacionalne manjine ističemo da HZZ ne vodi službenu evidenciju prema nacionalnoj pripadnosti. Podaci o nezaposlenim osobama pripadnicima romske nacionalne manjine predstavljaju našu procjenu koju radimo temeljem poznavanja romskog jezika. Tako dostupni podaci govore da u evidenciji imamo 1100 nezaposlenih osoba pripadnika/ca romske nacionalne, od čega je udio žena 37%. U ukupnoj populaciji nezaposlenih osoba, osobe pripadnici romske nacionalne manjine čine udio od 13,4%. Osnovni problemi vezani uz zapošljavanje osoba pripadnika/ca romske nacionalne manjine vezanu su uz ;

- nepovoljna obrazovna struktura (72% bez završene osnovne škole, 20% sa završenim osnovnoškolskim obrazovanjem, 8,5% sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem)
- nedostatak radnog iskustva i nedostatne radne navike (67% nisu nikada radili i nemaju nikakvo radno iskustvo)
- dugotrajna nezaposlenost i nedostatak motivacije za uključivanje u rješavanje problema nezaposlenosti

- loša iskustva poslodavaca i predrasude koje imaju vezane uz zapošljavanje osoba pripadnika/ca romske nacionalne manjine .

Budući da je obrazovna struktura jedna od glavnih prepreka njihovog uključivanja u svijet rada, HZZ provodi razne aktivnosti vezane uz obrazovanje. Među tim aktivnostima ističemo; profesionalno informiranje i savjetovanje učenika završnih razreda osnovnih i srednjih škola , profesionalno informiranje i savjetovanje učenika koji prekidaju redovne programe obrazovanja ili programe obrazovanja odraslih , informiranje i motivacijske radnice vezane uz uključivanje u programe završavanje osnovnoškolskog obrazovanja, informiranje, motivacijske radionice i uključivanje u programe obrazovanja koje radimo u okviru mjera aktivne politike zapošljavanja ili u okviru EU projekata. Također provodimo informiranja i radionice pripreme za samozapošljavanje, sufinanciranje samozapošljavanja, sufinanciranje zapošljavanja na tržištu rada , financiranje zapošljavanja u javnim radovima i ostale mjere iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja koje se odnose na osobe romske nacionalne manjine.

Osim s nezaposlenim osobama HZZ provodi i aktivnosti u radu s poslodavcima. Osnovni ciljevi rada s poslodavcima su: senzibiliziranje za zapošljavanje osoba romske nacionalne manjine, informiranje o mogućnostima zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine i mogućnosti korištenja mjera iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja. Na kraju ističemo da provodimo i razne aktivnosti s ostalim dionicima na lokalnom tržištu rada (sajam poslova, tjedan cjeloživotnog učenja, sastanci, tribine, okrugli stolovi...).

Prema podacima HZZ-a više od 70% odraslih Roma među tražiteljima zaposlenja nema završenu osnovnu školu, od čega je 17% bez ijednog razreda osnovne škole.

OPĆINA OREHOVICA

Povećanje zapošljavanja Romkinja i Roma

MJERE: Zapošljavanje u programima javnih radova (Romi za Rome, Romi za lokalnu zajednicu)

Od 2006. godine Općina Orehovica provodi program javnih radova Romi za lokalnu zajednicu.

Godina	Broj zaposlenih Roma	Utrošena sredstva / kn
2007.	4	112.913,14
2008.	5	136.392,24
2009.	6	176.439,37
2010.	8	158.890,80
2011.	11	151837,72

U nastavku prikazujemo podatke dobivene od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, područnog ureda Čakovec:

MJERE	AKTIVNOSTI (razdoblje 2010-2011)
<p>1. Stvaranje preduvjeta za osposobljavanje i zapošljavanje Roma u svim gospodarskim granama (osobito mladih i žena), pripremne radionice za osposobljavanje i zapošljavanje i samozapošljavanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - grupna informiranja o pravima i obvezama, stanju na tržištu rada - individualna savjetovanja s ciljem pripreme za zapošljavanje i zapošljavanja - informiranje i motivacijske radionice vezane uz uključivanje u osnovnoškolsko obrazovanje - individualna profesionalna savjetovanja u cilju motivacije i praćenja realizacije osnovnoškolskog obrazovanja - radni sastanci sa obrazovnim institucijama i ostalim zainteresiranim stranama u osnovnoškolskom obrazovanju odraslih - radionice pripreme za zapošljavanje <p>(Kako tražiti posao, Kako se predstaviti poslodavcu, Samoprocjena).</p>
<p>2. Stvaranje preduvjeta za uključivanje Roma u programe pripreme za zapošljavanje, procjene preostale radne sposobnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sastanci sa obrazovnim institucijama i ostalim zainteresiranim stranama u obrazovanju odraslih - grupna informiranja i motivacijske radionice vezane uz uključivanje u programe obrazovanja koje financira HZZ - individualna profesionalna savjetovanja vezana uz uključivanje u programe obrazovanja koje financira HZZ - praćenje realizacije obrazovnih aktivnosti i zapošljavanja po završetku obrazovanja - procjena preostale radne sposobnosti - individualna profesionalna savjetovanja u cilju motivacije i praćenja realizacije aktivnosti u traženju posla - radni sastanci sa institucijama koje mogu pomoći kod

	zbrinjavanja radno nesposobnih nezaposlenih osoba
3. Stvaranje preduvjeta za uspostavljanje pozitivne klime kod poslodavaca za zapošljavanje Roma	<p>-posjete poslodavcima s ciljem uspostavljanja pozitivne klime i informiranja o mjerama za poticanje zapošljavanje</p> <p>-sastanci i okrugli stolovi sa svim subjektima koji bi svojim sudjelovanjem mogli pri pomoći u realizaciji provođenja Akcijskog plana» Desetljeće za uključivanje Roma 2005.-2015.»</p> <p>- praćenje zapošljavanja Roma i Romkinja sa evidencije HZZ PS Čakovec s posebnim osvrtom na zapošljavanje po mjerama poticanja zapošljavanja</p>
4. Sustavni rad usmjeren pružanju pomoći pri samozapošljavanju (pripreme poslovnih planova, tečajevi za vođenje poslova, sredstava za početak rada)	<p>-informiranje i savjetovanje o samozapošljavanju</p> <p>-sastanci sa institucijama koje mogu pomoći kod realizacije samozapošljavanja</p>

Akcijski plan: Desetljeće za uključivanje Roma 2005-2015

Područje ; Zapošljavanje

CILJ: Povećanje zapošljavanja Romkinja i Roma

Područje ; Srednjoškolsko obrazovanje

Cilj; Povećanje broja romskih učenika oba spola koji upisuju i uspješno završavaju srednju školu

MJERE	AKTIVNOSTI (razdoblje 2010-2011.)
<p>1.Sustavni rad na povećanju upisa u prve razrede srednjih škola</p> <p>2. Usmjeravanje romskih učenika oba spola na moguće zapošljavanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ispitivanje profesionalnih namjera učenika završnih razreda OŠ - profesionalno informiranje učenika i roditelja - profesionalno informiranje učenika i roditelja o deficitarnim zvanjima, izdavanje uputnica za besplatni liječnički pregled kod Medicine rada

	<ul style="list-style-type: none"> - profesionalno savjetovanje i motiviranje učenika i roditelja za nastavaka srednjoškolskog obrazovanja ; timska obrada , pisanje preporuke za pomoć kod upisa u srednjoškolske programe - praćenje realizacije srednjoškolskog obrazovanja - radni sastanci , okrugli stolovi i druge aktivnosti sa srednjim školama , županijskim uredima , komorama i ostalim zainteresiranim stranama u srednjoškolskom obrazovanju
--	---

Područje: Srednjoškolsko obrazovanje

Cilj: Povećanje broja romskih učenika oba spola koji upisuju i uspješno završavaju srednju školu

MJERE	AKTIVNOSTI
<p>1.Sustavni rad na povećanju upisa u prve razrede srednjih škola</p> <p>2. Usmjeravanje romskih učenika oba spola na moguće zapošljavanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ispitivanje profesionalnih namjera učenika završnih razreda OŠ - profesionalno informiranje učenika i roditelja - profesionalno informiranje učenika i roditelja o deficitarnim zvanjima, izdavanje uputnica za besplatni liječnički pregled kod Medicine rada - profesionalno savjetovanje i motiviranje učenika i roditelja za nastavaka srednjoškolskog obrazovanja; timska obrada, pisanje preporuke za pomoć kod upisa u srednjoškolske programe - praćenje realizacije srednjoškolskog obrazovanja - radni sastanci , okrugli stolovi i druge

	<p>aktivnosti sa srednjim školama, županijskim uredima, komorama i</p> <p>ostalim zainteresiranim stranama u srednjoškolskom</p> <p>obrazovanju</p>
--	---

Predviđa se provođenje i organizacija raznih tematskih radionica za manje skupine Roma ovisno o potrebama ciljane skupine, a sve u skladu s projektnim planom projekta ROKIC:“DROM“.

3.2.3. Zdravstvena zaštita

1. **Djelatnost za epidemiologiju** Zavoda za javno zdravstvo Međimurske županije u okviru svoje djelatnosti provodi:

-oboljšanje zdravlja romske dojenčadi i djece

a) Provodi se zdravstveno prosvjeđivanje roditelja romske djece o osnovnim mjerama zdravstvene zaštite u okviru redovnog rada Djelatnosti za epidemiologiju.

Sukladno stavkama Nacionalnog programa za Rome te odredbama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti provode se mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti. Radi ranog otkrivanja izvora zaraze i putova prenošenja kao i nadzora nad kliconošama u 2010. godini se obavilo 68 epidemioloških izvida u romskim naseljima i školama, a tijekom 2011. godine 85, te se kao i ranijih godina tom prilikom proveo i zdravstveni odgoj obitelji koja se posjećuje te se ostavio i pisani edukativni materijal (savjeti o sprečavanju i suzbijanju zaraznih bolesti).

Uočen je vidljiv napredak u odazivu te suradnji prilikom provedbe nadzora nad oboljelima te kliconošama od zaraznih bolesti kao i smanjenje broja oboljelih od nekih zaraznih bolesti, naročito nekih crijevnih bolesti i parazitarne kao što je pedikuloza među djecom.

b) Provodi se nadzor nad provedbom obveznog cijepljenja - izjednačavanje procijepljenosti romske djece s ostalom dječjom populacijom.

Kontinuiranom suradnjom sa patronažnom službom Doma zdravlja Čakovec i izabranim liječnicima primarne zdravstvene zaštite kojima gravitiraju romska naselja u Međimurskoj županiji,

procjenjujemo da je **cjepni obuhvat predškolske djece koja žive u romskim naseljima bolji svake godine te da je u većini naselja skoro dostigao obvezni obuhvat cijepljenih prema izvješćima izabраних liječnika primarne zdravstvene zaštite.**

Temeljem dostavljenih popisa romske djece koja nisu redovito procijepljena od strane izabраних liječnika i patronažne službe, te prema mjesečnoj evidenciji rođene romske djece iz rodilišta, timovi Djelatnosti za epidemiologiju Zavoda za javno zdravstvo Međimurske županije, kontinuirano tijekom cijele godine provode nadzor nad provođenjem imunizacije u okviru svoje nadležnosti tako da obilaze, ali i telefonski kontaktiraju sve ambulante kojima pripadaju romska naselja u kojima žive djeca koja nisu uredno cijepljena. Isto tako se obilaze i roditelji romske djece koja nisu uredno cijepljena, te se upoznaju s potrebama i načinom cijepljenja i pregleda potrebnih za zdravlje djece.

U 2010. godini višekratno su posjećene ambulante u Kotoribi, Podturnu, Maloj Subotici, Murskom Središću, Macincu i Kuršancu.

U 2011. godini učinjeni su epidemiološki izvidi i nadzor nad procijepljenošću djece u ambulantama kojima pripadaju romska djeca:

-ambulanta dr M.M. Mala Subotica: dva puta u lipnju te u listopadu 2011., u toj ambulanti zbog nezadovoljavajućeg obuhvata djece cijepljenjem u lipnju je organizirano kampanjsko cijepljenje - ambulanta dr. A.B.- Mala Subotica: u lipnju te u listopadu 2011.,

-ambulanta u Macincu: listopad 2011.

-ambulanta u Kotoribi: listopad 2011.

-ambulanta Podturen: listopad 2011., utvrđena 100%-tna procijepljenost upisane djece

-ambulanta Orehovica: izvid 20.10.2011. kada je utvrđeno da ima djece koja su propustila pojedino cijepljenje. U suradnji sa patronažnom sestrom, organizirano dodatno cijepljenje te se nakon toga utvrđuje 100% - tna procijepljenost njihove djece predškolske dobi

- pedijatrijska ordinacija dr G. u Čakovcu: nadzor učinjen 26.10.2011.

- pedijatrijska ordinacija dr. Z. Š. i dr.G. K.: studeni 2011.

- sve tri ambulante u Murskom Središću: studeni 2011., za djecu koja zbog privremenih kontraindikacija nisu bila cijepljena u za to predviđenoj dobi, učinjeni su planovi cijepljenja kako bi se nadoknadila propuštena cijepljenja, u izvješćima koja su sljedila vidljivo da su ista djeca započela sa naknadnim cijepljenjem

-pedijatrijska ordinacija dr. R. I. i dr. S.S.: prosinac 2011.

- nakon višekratnih neuspješnih pokušaja telefonskog kontaktiranja sa liječnikom iz ambulante dr. G. u Strahonincu, dogovoren izvid u ambulantu sa med. tehničarem iste ambulante, izvid učinjen u prosincu 2011. godine te je utvrđen nezadovoljavajući obuhvat djece cijepljenjem.

Zbog višekratno utvrđenog niskog obuhvata djece cijepljenjem i slabije suradnje sa ambulantom te nemogućnosti utvrđivanja odgovorne osobe u istoj ambulanti konzultiran HZZO (pravna služba i kontrolor) vezano za način na koji se može popraviti obuhvat cijepljenja djece. U istoj je ambulanti dogovoreno dodatno cijepljenje djece.

U slučaju opetovanog ne odaziva na cijepljenje u ambulantu, odlazilo se u romsko naselje te se roditelje necijepljene djece upoznaje s potrebama i načinom cijepljenja i pregledima potrebnim za zdravlje djece te se aktivno poziva djecu na cijepljenja, a u tome je Djelatnost surađivala sa patronažnom službom Doma zdravlja Čakovec i izabranim liječnicima PZZ kojima gravitiraju Romska naselja u Međimurskoj županiji.

O svim akcijama dopunskog cijepljenja obaviještena Služba za epidemiologiju zaraznih bolesti HZJZ.

Navedenim akcijama se vidno poboljšava cjepni obuhvat predškolske djece koja žive u romskim naseljima, što pratimo iz izvještaja o cijepljenju ali i na temelju broja dodatnog cijepljenja djece prilikom upisa u 1. razred osnovne škole (taj broj je svake godine sve manji), tako da je **pri upisu djece u prvi razred cjepni obuhvat djece u većini romskih naselja gotovo dostigao obvezni obuhvat cijepljenih.**

Kontinuirano tokom cijele 2012. godine Djelatnost za epidemiologiju provodila je nadzor nad provedbom cijepljenja te zdravstveni odgoj roditelja djece o važnosti cijepljenja i redovitog javljanja na sistematske preglede u ambulante PZZ. U slučaju opetovanog neodaziva na cijepljenje u ambulantu, odlazilo se u romsko naselje te se roditelje necijepljene djece upoznaje s potrebama i načinom cijepljenja i pregledima potrebnim za zdravlje djece te se aktivno poziva djecu na cijepljenja, a u tome je Djelatnost surađivala sa patronažnom službom Doma zdravlja Čakovec i izabranim liječnicima PZZ kojima gravitiraju Romska naselja u Međimurskoj županiji.

Vodila se mjesečna evidencija rođene romske djece na temelju izvještaja o cijepljenoj djeci u rodilištu ŽB Čakovec (na temelju adrese stanovanja) te nadzor nad obveznim cijepljenjem romske djece prema prebivalištu i ambulanti kojoj pripadaju.

Učinjeni su epidemiološki izvodi i nadzor nad procijepljenošću djece u ambulantama kojima pripadaju romska djeca:

1. ambulante Mala Subotica: telefonski kontakt sa nadležnim liječnicama te organizacija dopunskog cijepljenja kako bi obuhvat cijepljene djece bio veći (ožujak 2012.)

- epidemiološki izvid u ambulantu nadležnih obiteljskih liječnica- proveden nadzor nad cijepljenjem, organizirana akcija dopunskog cijepljenja o obje ambulante, za svako dijete u obje ambulante izrađen plan cijepljenja, ponuđena osobno pomoć u provođenju akcije koja za sada nije prihvaćena (listopad 2012.)

- na temelju kasnijih mjesečnih izvješća o cijepljenju vidljivo da su djeca koja kasne na cijepljenje pozvana na dopunsko cijepljenje te da se liječnice pridržavaju dogovorenih uputa o provedbi cijepljenja.

2. ambulanta Macinec: telefonski kontakt s nadležnim liječnikom – provesti dopunsko cijepljenje djece (ožujak 2012.).

- sastanak u ambulanti Macinec sa nadležnim liječnikom, medicinskom sestrom ambulante Macinec, patronažnim sestrama za romsko naselje Parag i predsjednikom iz romskog naselja Parag- proveden zdravstveni odgoj, dogovoren način pozivanja djece na cijepljenje te provedba dopunskog cijepljenja koju će za sada provoditi sami (ožujak 2012.).

- telefonski kontakt sa nadležnim liječnikom gdje je upozoren na potrebu cijepljenja djece koja kasne s obveznim cijepljenjem, a rođena su 2006./2007. godine jer će sljedeće godine biti upisani u prvi razred (svibanj 2012.).

- obzirom na slabiji odaziv na dopunsko cijepljenja koja su organizirali sami organizirane i provedene **tri akcije dopunskog cijepljenja u ambulanti Macinec od strane Djelatnosti za epidemiologiju (studeni i prosinac 2012.). – cijepljeno je 84 djece**

3. ambulanta Kotoriba

- epidemiološki izvid i nadzor nad cijepljenjem, sa patronažnom sestrom za svako dijete koje nije redovno procijepljeno izrađen plan daljnjeg cijepljenja

- telefonska konzultacija sa nadležnim liječnicama o cijepljenju za necijepljeno dijete (1x)

- osobni kontakt sa patronažnom sestrom - djeca su pozvana na cijepljenje

4. ambulanta Podturen

- telefonski kontakt sa ambulantom Podturen- skrenuta pozornost da desetak djece kasni sa redovnim cijepljenjem, savjetovano pozvati ih u ambulantu

(prosinac 2012.)

5. ambulanta Orehovica

Na temelju mjesečnih izvješća utvrđena 100% -tna procijepljenost romske djece.

-telefonski i osobni kontakt sa patronažnom sestrom

6. ambulante Mursko Središće

- epidemiološki izvid u sve tri ambulante u Murskom Središću gdje je izvršen nadzor nad cijepljenjem i za svako dijete koje nije primilo obvezna cijepljenja izrađen je plan daljnjeg cijepljenja (rujna 2012.)

- telefonska konzultacija nadležnim liječnicima za cijepljenje djece koja nisu redovito procijepljena

7. ambulanta Strahoninec

- epidemiološki izvid u ambulantu Strahoninec - proveden nadzor nad cijepljenjem (listopad 2012)- nakon usmene i pismene konzultacije sa rukovoditeljem HZZO-a Čakovec te ravnateljem Doma

zdravlja Čakovec, zbog dugotrajnog bolovanja nadležnog liječnika u ambulanti, dogovorene su akcije dopunskog cijepljenja u ambulanti Strahoninec.

- provedene **dvije akcije dopunskog cijepljenja djece od strane Djelatnosti za epidemiologiju u prostorima DV Pirgo u Romskom naselju Kuršanec** (prosinac 2012.) -cijepljeno je **33 djece**

8. pedijatrijska ambulanta dr. B. Zuzel -Šantek

- telefonski kontakt sa dr. Zuzel gdje se savjetuje akcija dopunskog cijepljenja romske djece, te sastanak sa sestrom iz ambulante u Djelatnosti za epidemiologiju gdje je za svako dijete osobno koje nije primilo sva cjeviva izrađen plan cijepljenja (kolovoz 2012.)

9. pedijatrijska ambulanta dr. B. Gabor

- izvid i nadzor nad cijepljenjem (svibanj 2012.)

- telefonska konzultacija dr.Gabor za jedno dijete koje nije redovito procijepljeno (prosinac 2012.), upozoreno da se djeca koja kasne sa redovnim cijepljenjem pozivaju i cijepe

- na temelju kasnijih mjesečnih izvješća o cijepljenju vidljivo da su djeca koja kasne na cijepljenje pozivana na dopunsko cijepljenje te da se liječnice pridržavaju dogovorenih uputa o provedbi cijepljenja.

10. pedijatrijska ambulanta dr. J. Robinić -Ivanek

- izvid i nadzor nad cijepljenjem (svibanj 2012.), upozoreno da se djeca koja kasne sa redovnim cijepljenjem pozivaju i cijepe

- na temelju kasnijih mjesečnih izvješća o cijepljenju vidljivo da su djeca koja kasne na cijepljenje pozivana na dopunsko cijepljenje te da se liječnice pridržavaju dogovorenih uputa o provedbi cijepljenja.

11. pedijatrijska ambulanta dr. D. Sačer -Starčević

- epidemiološki izvid u ambulantu (lipanj 2012.)

- uvidom u mjesečna izvješća vidljivo da se djeca koja kasne sa redovnim cijepljenjem pozivaju i cijepe

12. pedijatrijska ambulanta dr. D. Gazdić-Kvakan

- telefonski kontakt za nadležnom liječnicom, upozoreno da se djeca koja kasne sa redovnim cijepljenjem pozivaju i cijepe (lipanj 2012)

- na temelju kasnijih mjesečnih izvješća o cijepljenju vidljivo da su djeca koja kasne na cijepljenje pozivana na dopunsko cijepljenje te da se liječnice pridržavaju dogovorenih uputa o provedbi cijepljenja.

13. Sve ambulante PZZ:

Poslan pismeni dopis svim ambulantom PZZ- podsjetnik na cijepljenje jer dinamika cijepljenja u nekim ambulantom ne prati Plan i program obveznih cijepljenja (listopad 2012.)

O svim akcijama dopunskog cijepljenja obaviještena Služba za epidemiologiju zaraznih bolesti HZJZ.

Navedenim akcijama se vidno poboljšava cjepni obuhvat predškolske djece koja žive u romskim naseljima, što pratimo iz izvještaja o cijepljenju ali i na temelju broja dodatnog cijepljenja djece prilikom upisa u 1. razred osnovne škole (taj broj je svake godine sve manji), tako da je **pri upisu djece u prvi razred cjepni obuhvat djece u većini romskih naselja gotovo dostigao obvezni obuhvat cijepljenih.**

U okviru redovnog rada Djelatnosti za školsku medicinu , a na temelju Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti,(čl.6., 8. i 42.) i Pravilnika o načinu provođenja imunizacije, seroprofilakse i kemoprofilakse protiv zaraznih bolesti provedeno je i cijepljenje romske djece školskih obveznika, prema Programu obaveznih cijepljenja:

1. Djeca koja su pohađaju prvi razred osnovne škole, a redovito su do tada bila cijepljena, docijepila su se jednom dozom ANA-DI-TE pro adultis cjepiva, jednom dozom cjepiva protiv poliomijelitisa (IPV) i jednom dozom cjepiva protiv zaušnjaka, ospica i rubeole (MO-PA-RU)
2. Djeca koja pohađaju 6. razred osnovne škole cijepila su se protiv hepatitisa B
3. Djeca koja pohađaju 7. razred osnovne škole testirana su tuberkulinom, rezultati su evidentirani, a nereaktori su cijepljeni protiv tuberkuloze BCG cjepivom.
4. Djeca koja pohađaju 8. razred osnovne škole a redovito su do tada bila cijepljena, docijepila su se jednom dozom ANA-DI-TE pro adultis cjepiva, jednom dozom cjepiva protiv poliomijelitisa (IPV).
5. Mladež koja pohađa završni razred srednje škole a redovito je do tada bila cijepljena, docijepila se jednom dozom ANA-DI-TE pro adultis cjepiva.

Dio romske djece koja nisu bila redovito cijepljena do školske dobi zbog neodaziva roditelja, docijepila su se prema važećem Programu obaveznog cijepljenja. Djelatnost školske medicine prema važećim propisima službeno ne vodi posebnu evidenciju o procijepljenosti romske djece, ali se prati i poziva na cijepljenje svako dijete koje nije obuhvaćeno cijepljenjem u školi te se time postiže gotovo 100 postotni obuhvat cijepljenih kako u 2011., tako i u 2012. godini.

Poboljšanje higijensko- sanitarnih uvjeta u stanovima i naseljima

a) Zdravstvena edukacija usmjerena poboljšanju zdravstvenih navika vezano uz higijenu, pripremu i pohranjivanje hrane, higijena okoliša

U naselju Kuršanec u Obiteljskom centru za Rome organizirane su prezentacije i proveden zdravstveni odgoj na različite teme, a u svrhu poboljšanja zdravlja i zdravstvenog prosvjećivanja.

Prilikom svakog epidemiološkog izvida u okviru redovnog rada Djelatnosti za epidemiologiju provodi se zdravstveni odgoj obitelji.

2. **U Djelatnosti školske medicine** tijekom 2010. i 2011. godine provodile su se preventivne i specifične mjere i aktivnosti zaštite školske djece i mladih u okviru redovnog programa rada

Djelatnosti školske medicine, a njima su obuhvaćena i djeca romske nacionalnosti koja su polaznici osnovnih i srednjih škola s područja naše Županije.

a) Od 01. travnja - 30. lipnja 2010. ,2011. I 2012. provedeni su **pregledi za upis u 1. razred osnovne škole**, kako sve ostale, tako i romske djece s mjestom prebivališta u Međimurskoj županiji.

Sistematski pregled koji obavlja liječnik- specijalista školske medicine uključuje:

- a) uzimanje anamneze, to jest prikupljanje podataka o rastu i razvoju, uvjetima života kod kuće, navikama i ponašanju djeteta,
- b) antropometrijska mjerenja: tjelesna težina, tjelesna visina, krvni tlak, puls,
- c) fizikalni pregled po organskim sustavima,
- d) ispitivanje vida, sluha, govora, motoričkih funkcija,
- e) procjena razvoja grafomotorike, percepcije, emocionalne i socijalne zrelosti,
- f) laboratorijski nalazi: hemoglobin, urin.

Pregledom se uz sva antropometrijska i druga fizikalno-medicinska mjerenja određuje i psihofizička sposobnost djece za pohađanje škole, te se utvrđuje najprimjereniji oblik školovanja.

- Proveden je **screening- pregled oštine vida i vida na boje** kod polaznika 3. razreda osnovne škole.
- **Sistematski pregled polaznika petih razreda osnovne škole** zbog praćenja rasta i razvoja i pubertetskih promjena koje u tom periodu najčešće nastupaju.
- Proveden je **screening- pregled kralježnice na skoliozu** kod učenika 6. razreda osnovne škole.
- **Sistematski pregled polaznika 8. razreda** uz savjetovanje o profesionalnoj orijentaciji.
- **Sistematski pregled** redovitih studenata upisanih na prvu godinu Učiteljskog fakulteta u Čakovcu – Sveučilišta u Zagrebu podružnice Čakovec i Međimorskog Veleučilišta
- Na temelju Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti,(čl.6., 8. i 42.) i Pravilnika o načinu provođenja imunizacije, seroprofilakse i kemoprofilakse protiv zaraznih bolesti provodi se **cijepljenje** romske djece školskih obveznika, prema obaveznom Programu cijepljenja:
 1. Djeca koja pohađaju prvi razred osnovne škole, a redovito su do tada bila cijepljena, docjepljuju se jednom dozom ANA-DI-TE pro adultis cjepiva i jednom dozom inaktiviranog cjepiva protiv poliomijelitisa (IPV) i jednom dozom cjepiva protiv zaušnjaka, ospica i rubeole (MO-PA-RU). Cijepljena su pri samom pregledu prije upisu u školu.
 2. Djeca koja pohađaju 6. razred osnovne škole cijepi se s tri doze cjepiva protiv hepatitisa B .
 3. Djeca koja u školskoj pohađaju 7. razred osnovne škole testiraju se tuberkulinom, rezultati se evidentiraju, a nereaktori se cijepi protiv tuberkuloze BCG cjepivom.
 4. Djeca koja u školskoj pohađaju 8. razred osnovne škole, a redovito su do tada bila cijepljena, docjepljuju se jednom dozom ANA-DI-TE pro adultis cjepiva i jednom dozom inaktiviranog cjepiva protiv poliomijelitisa (IPV).
 5. Mladež koja pohađa završne razrede srednjih škola, a redovito su do tada bila cijepljena, docjepljuje se jednom dozom ANA-DI-TE pro adultis cjepiva.

Dio romske djece koja nisu bila redovito cijepljena do školske dobi zbog neodaziva roditelja, docijepila su se prema važećem Programu obaveznog cijepljenja.

1. Zdravstveni odgoj i promicanje zdravlja odvijaju se u obliku predavanja, radionica, tribina ili rada u malim grupama, a teme su prilagođene potrebama i dobi učenika, te interesu roditelja.

TEME:

Zdrava prehrana i njen utjecaj na rast i razvoj
Pubertet – fiziologija (dječaci, djevojčice) i higijena menstruacije
Profesionalna orijentacija- utjecaj kroničnih bolesti i poremećaja na odabir zvanja
Reproduktivno zdravlje – Humani odnosi među spolovima i planiranje obitelji
Spolno prenosive bolesti (uključujući AIDS)
Smanjenje broja neplaniranih i neželjenih trudnoća
Mentalno zdravlje – prilagodba na školu, školski neuspjeh
Poremećaj u ponašanju i emocionalne teškoće
Društveno prihvaćene bolesti ovisnosti-pušenje i alkohol
Bolesti ovisnosti-zlouporeba droga

U školama s većom zastupljenošću romske djece održavana su predavanja i za roditelje na temu razvijanja higijenskih navika, pravilne prehrane i zaštite od zaraznih bolesti.

Osim u osnovnim i srednjim školama aktivnost zdravstvenog odgoja odvijala se i u Učeničkom domu Graditeljske škole u kojem je smješten znatni broj učenika i učenica romske nacionalnosti s naročitim naglaskom na očuvanje reproduktivnog zdravlja i zaštite od SPB, te prevencije ovisničkog ponašanja.

Savjetovanišni rad za djecu s kroničnim bolestima , teškoćama u razvoju , teškoćama učenja ili emocionalnim teškoćama, kao i savjetovanišni rad za u zaštiti reproduktivnog zdravlja bio je dostupan za svu djecu, a naročito je bio interesantan djeci romske nacionalnosti koja su se u velikom broju javljala tražeći savjet i pomoć. Savjetovanišnim radom obuhvaćen je i znatan broj roditelja.

6. skrbi o djeci s teškoćama u razvoju i teškoćama učenja

Provodi se pregled pri Povjerenstvu za procjenu psihofizičkog stanja djeteta u čijem su sastavu uz specijalistu školske medicine i pedagog, defektolog i psiholog te se određuje najprimjereniji oblik školovanja za dijete. Također se provodi procjena sposobnosti djeteta za vježbanje na nastavi TZK za djecu s motoričkim i drugim zdravstvenim teškoćama, te se u dogovoru s profesorima TZK određuje program vježbanja.

Sve navedene aktivnosti odvijale su se u okviru redovnog programa aktivnosti djelatnosti ŽZJZ ugovorenog s HZZO-om.

Osim ovog dijela iz obaveznog programa roditelji i djeca romske nacionalnosti bili su obuhvaćeni i u projektu primarne prevencije raka vrata maternice: „Edukacijom i cijepljenjem protiv humanog papiloma virusa“ kojeg je Zavod za javno zdravstvo provodio u suradnji s Međimurskom županijom i gradovima i općinama. Održana su predavanja i radionice za djecu i roditelje u svim školama naše županije te je obuhvaćen i znatan broj pripadnika romske populacije. Na predavanjima je istaknuta važnost odgovornog spolnog ponašanja, redovitog odlaska na ginekološke preglede, ali i preporučeno cijepljenje kao jedna od najdjelotvornijih mjera u sprečavanju infekcije.

Protekle školske godine u suradnji s Udrugom za zaštitu djece i mladih „Osmijeh“ u nekoliko osnovnih škola koje obuhvaćaju veći broj učenika romske nacionalnosti proveden je program edukacije edukatora na temu prevencije ovisničkih ponašanja. Održani su i roditeljski sastanci na kojima su provedena predavanja i radionice, a bila su uključena i djeca koja su prošla „školu edukatora“.

U suradnji s Odjelom za prevenciju PUM u Edukacijskom centru za Rome u Kuršancu održan je ciklus predavanja i radionica u cilju zdravstvenog prosvjećivanja romske populacije.

PLAN PREDAVANJA I RADIONICA U OBITELJSKOM CENTRU ZA ROME U KURŠANCU

Datum	Djelatnost	Tema
6.10.2011.	Djelatnost za epidemiologiju Djelatnost za zdravstvenu ekologiju	Osobna higijena Higijena prehrane - trovanje hranom i kako to spriječiti Higijena okoliša
(27.10.2011.)	Djelatnost za epidemiologiju Djelatnost mikrobiologije	Tuberkuloza- još uvijek značajna bolest
15.11.2011.	Djelatnost za javno zdravstvo	Važnost prevencije i ranog otkrivanja raka dojke
29.11.2011.	Djelatnost školske medicine	Mladi i sredstva ovisnosti
14.12.2011.	Djelatnost za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti	Čari roditeljstva
23.02.2012.	Djelatnost za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti	<i>prof. Berta Bacinger Klobučarić, psihologinja: Obitelj- temelj djetetove sigurnosti</i>
15.03.2012.	Djelatnost školske medicine	<i>Zaštita reproduktivnog zdravlja žene</i>
27.03.2012.	Djelatnost za <i>javno zdravstvo</i>	<i>Njega majke i novorođenog djeteta</i>
12.04.2012.	Djelatnost mikrobiologije	<i>Marina Payerl-Pal, dr.med: Pravilna upotreba antibiotika i drugih lijekova</i>
26.04.2012.	Djelatnost za epidemiologiju i djelatnost za mikrobiologiju	<i>Tuberkuloza- još uvijek opasna bolest</i>

Evidentno je da se u romskim naseljima gdje postoje motivirane osobe koje bi pomogle u provedbi zdravstvenog odgoja i prosvjećivanju Roma, a u koje ostali stanovnici imaju povjerenja, uočava napredak u provođenju mjera navedenih u Nacionalnom programu.

Navedene su aktivnosti koje je provodio Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije tijekom 2010. i 2011. godine u sklopu provedbi mjera iz Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. godine.

Ponovno naglašavamo, da bi Nacionalni program bio što učinkovitiji smatramo izuzetno važnim pronaći motivirane osobe u romskim naseljima koji bi pomogli u provedbi zdravstvenog odgoja i prosvjećivanju Roma te motivirali romsku populaciju na suradnju. U romskim naseljima gdje postoje takve osobe u koje ostali stanovnici imaju povjerenja, vidi se veliki napredak u provođenju mjera navedenih u Nacionalnom programu.

Nadalje smatramo da bi se mogle kvalitetno provoditi sve mjere predviđene Nacionalnim programom za Rome svakako trebaju biti osigurani svi nužni preduvjeti, suradnja i angažiranost svih sudionika Programa, trajno osigurana financijska sredstva za provedbu istih te bi na taj način uz dosadašnje provođenje mjera zdravstvene zaštite mogli očekivati trajno povoljnije rezultate.

DOM ZDRAVLJA ČAKOVEC

Patronažne sestre Doma zdravlja Čakovec, na području Međimurske županije svaki mjesec po nekoliko puta odlaze u romska naselja. Posjećuju žene, trudnice, babinjače, novorođenčad, dojenčad, malu i predškolsku djecu, školsku djecu i omladinu. Posjećuju kronično oboljele osobe, stare, nemoćne, duševno oboljele, osobe s invaliditetom i alkoholičare. Provodi se zdravstveni odgoj romskog stanovništva u cilju unapređenja zdravstvene kulture grupe i pojedinca, a posebno prevencije bolesti.

U okviru Akcijskog plana učinjeno je:

1. snimanje procijepljenosti sve djece u romskim naseljima

Opaska: uočena značajno bolja ukupna procijepljenost djece.

2. - snimljena sveukupna higijenska razina romske populacije (snimanjem utvrđeni poboljšani higijenski uvjeti života i stanovanja te okruženja u okolišu.

- kontinuirano provođenje edukacije na unapređenju higijenskih navika, prehrane i zaštite od zaraznih bolesti

3. snimljena pripadnost timovima obiteljske medicine i pedijatrijskim timovima (za sveukupnu romsku populaciju)

Pozitivnim cijenimo upis Romkinja u srednje medicinske škole i vjerujemo da ćemo u njima imati prave edukatore.

Plan predavanja po romskim naseljima:

1. Osobna higijena
2. Higijena prehrane

3. Higijena dojenčadi
4. Njega zdravog djeteta, njega bolesnog djeteta i postupci
5. Edukacija trudnica
6. Kontracepcija
7. Higijena stanovanja i okoliša
8. Prva pomoć – neodloživa hitna medicinska pomoć
9. Cijepljenje – nazočnost i uloga majke
10. Zarazne bolesti – preventiva
11. Bolesti ovisnosti
12. Seksualni odgoj – odgovorno roditeljstvo

Tijekom 2010. godine patronažne sestre izvršile su ukupno 3.131 posjeta u romskim naseljima, dok je tijekom 2011. godine broj posjeta u romskim naseljima bio 3.288, a tijekom 2012. god. 3118 posjeta romskim naseljima.

3.2.4. Socijalna skrb

ZAVOD ZA SOCIJALNU SKRB ČAKOVEC

Zapošljavanje optimalnog broja stručnih radnika u centrima za socijalnu skrb koji djeluju na području naseljenom romskom populacijom

Mjera je izvršena tijekom 2011. godine. U Zavodu, odnosno Centru za socijalnu skrb Čakovec dodatno je zaposleno ukupno dvoje stručnih radnika, a sredstva za njihovo zapošljavanje su osigurana preraspodjelom financijskih sredstava Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi..

Također je u Zavodima, odnosno Centrima za socijalnu skrb na područjima naseljenima romskom populacijom omogućen prijam vježbenika-volontera, tako da u Zavodu, odnosno Centru za socijalnu skrb Čakovec, imamo 5 volontera.

Osposobljavanje stručnih radnika Centara za socijalnu skrb za bolje razumijevanje romske populacije, uključivanje sadržaja o Romima u nastavne programe, te organiziranje prakse u romskim naseljima za studente Studijskog centra za socijalnu skrb, radi bolje pripreme za budući posao

Mjera je izvršena u proteklom izvještajnom razdoblju. U centrima za socijalnu skrb koji na svojim područjima imaju značajan broj Roma koji su korisnici različitih prava iz sustava socijalne skrbi, stručno vijeće Centra je uz suradnju Ministarstva provodilo aktivnosti vezane uz ovu mjeru.

Tijekom izvještajnog razdoblja osposobljavanja stručnih radnika centara za bolje razumijevanje romske populacije provedeno je Centru za socijalnu skrb Čakovec Osim uključivanja u edukaciju, djelatnica Centra za socijalnu skrb koja je završila edukaciju za socijalno mentorstvo, prenijela je svoja saznanja i vještine ostalim djelatnicima. Pri sastavljanju individualnih planova skrbi za korisnike i korisnice socijalne skrbi i njihovih obitelji, uzimaju se u obzir njihova znanja, vještine i sposobnosti za što brže osamostaljivanje i uzdržavanje od svog rada.

U suradnji s centrom za socijalnu skrb Čakovec, za studente Studijskog centra za socijalnu skrb Pravnog fakulteta u Zagrebu organizirano je provođenje je prakse u romskim naseljima

Osposobljavanje romskih mentora za provedbu mjera obiteljsko-pravne zaštite i drugih aktivnosti kojima bi se osigurala bolja koordinacija između službe socijalne skrbi i Roma

Osposobljavanje romskih mentora za provedbu mjera obiteljsko pravne zaštite se nije provodilo, jer prijašnja iskustva pokazuju da romski mentori na području Međimurja imaju velike teškoće pri postizanju suradnje s obiteljima kojima su ovakve mjere određene, pošto ih još uvijek ne doživljavaju kao autoritet i izražavaju naglašen otpor romskim mentorima kao voditeljima mjera obiteljsko pravne zaštite.

U romskim zajednicama na području Međimurja, još uvijek postoji podozrivost i neprihvatanje pojedinaca koji svojim višim obrazovanjem ili naglašeno drugačijim načinom života razlikuju od većine. Nerijetko se osobe koje su više ili visokokvalificirane, pripadnici romske manjine, sse nastoje distancirati od svoje zajednica, nastojeći što je moguće više promijeniti način života i integrirati se sa većinskim stanovništvom.

Organiziranje (savjetovanja) radionice za male skupine Roma, sa sljedećim sadržajima: upoznavanje s temeljnim pravima iz sustava socijalne skrbi (materijalna prava, prava osoba s invalidnošću, mjere obiteljske i kazneno-pravne zaštite, obiteljskih odnosa, posebice s naglaskom nužnosti sprječavanja maloljetničkih brakova, uz primjerice, novčanu naknadu, intervencija i mogućnosti pomoći u rješavanju obiteljskih i/ili bračnih odnosa, te rješavanju kriznih situacija u obitelji), s mogućnostima rješavanja poremećaja u ponašanju djece i mladeži, te problema ovisnosti, posebice alkoholizma, upoznavanje s načinom zaštite od trgovanja ljudima i seksualnog iskorištavanja i dr.

U okviru osnovne djelatnosti, centar za socijalnu skrb primjenjujući metode stručnog rada na slučaju kao i grupnog socijalnog rada, kroz oblik pomoći savjetovanja i pomaganja u prevladavanju posebnih teškoća, provodi sadržaje ove mjere. Oblik pomoći savjetovanja i pomaganja u prevladavanju posebnih teškoća zakonski je definiran kao sustavna stručna pomoć čija je svrha prevladavanja nedaća i teškoća, stvaranje uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti, te odgovornog odnosa pojedinca prema samom sebi, obitelji i društvu.

S obzirom na složenost poslova u redovnoj djelatnosti, te na sve veće zahtjeve u zadovoljavanju potreba različitih socijalno osjetljivih skupina, pa tako i Roma, stručni radnici centra za socijalnu skrb mjeru provode u suradnji s organizacijama civilnog društva i obrazovnim ustanovama: sudjeluju u programima i projektima udruga koji se odnose na sadržaje ove mjere, odnosno kroz roditeljske sastanke u školama provode aktivnosti s ciljem ublažavanja poteškoća romske populacije.

Primjerice, na području nadležnosti centra za socijalnu skrb: Čakovec, od 2010. do 2011. godine, stručni radnici centra u suradnji sa članovima nevladinih udruga, održavali su male kreativne socijalizacijske skupine s djecom i roditeljima u školama i u romskim naseljima.

Osim toga zajedno sa PU Čakovec i Obiteljskim Centrom u Varaždinu održano je nekoliko radionica, tribina i roditeljskih sastanaka po školama u kojima su učenici pretežno romske nacionalne manjine, a radionice su bile organizirane i za roditelje i za djecu:

- tribina „Trgovanje ljudima“ u Centru za socijalnu skrb Čakovec, sudjelovalo 14 pripadnika romske nacionalne manjine
- tribina „Škola, odgovornost roditelja ili djeteta“ održana je u :
OŠ Orehovica, OŠ Kuršanec, OŠ Macinec, OŠ Kotoriba, OŠ Pribislavec, sudjelovalo je ukupno 450 pripadnika romske nacionalne manjine,
- tribina „Ekonomsko nasilje“, OŠ Kuršanec, OŠ Macinec, OŠ Pribislavec, , sudjelovalo 170 pripadnika romske nacionalne manjine,
- tribina povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, u Kuršancu u Obiteljskom Centru, sudjelovalo je 56 sudionika romske nacionalne manjine.

Poticanje razvoja udomiteljske skrbi u romskim obiteljima, posebice za smještaj djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi

Mjera se provodila kroz aktivnosti u okviru redovite djelatnosti centra za socijalnu skrb, kroz koje se potiče razvoj izvaninstitucijskih oblika skrbi i udomiteljske skrbi u lokalnoj zajednici, a provodimo je redovito i sa članovima romske nacionalne manjine. Tako u nadležnosti našeg Centra imamo 7 educiranih obitelji udomitelja romske nacionalne manjine.

Projekti koji su se odnosili na razvoj i jačanje udomiteljskih obitelji, te općenito na unaprjeđenje udomiteljstva za djecu provedeni su na području naše županije zbog velike potrebe za osiguravanje toga tipa skrbi. Projektne aktivnosti su doprinijele regrutiranju novih udomiteljskih obitelji i smanjenju institucionalne skrbi u skladu sa najboljim interesima djeteta.

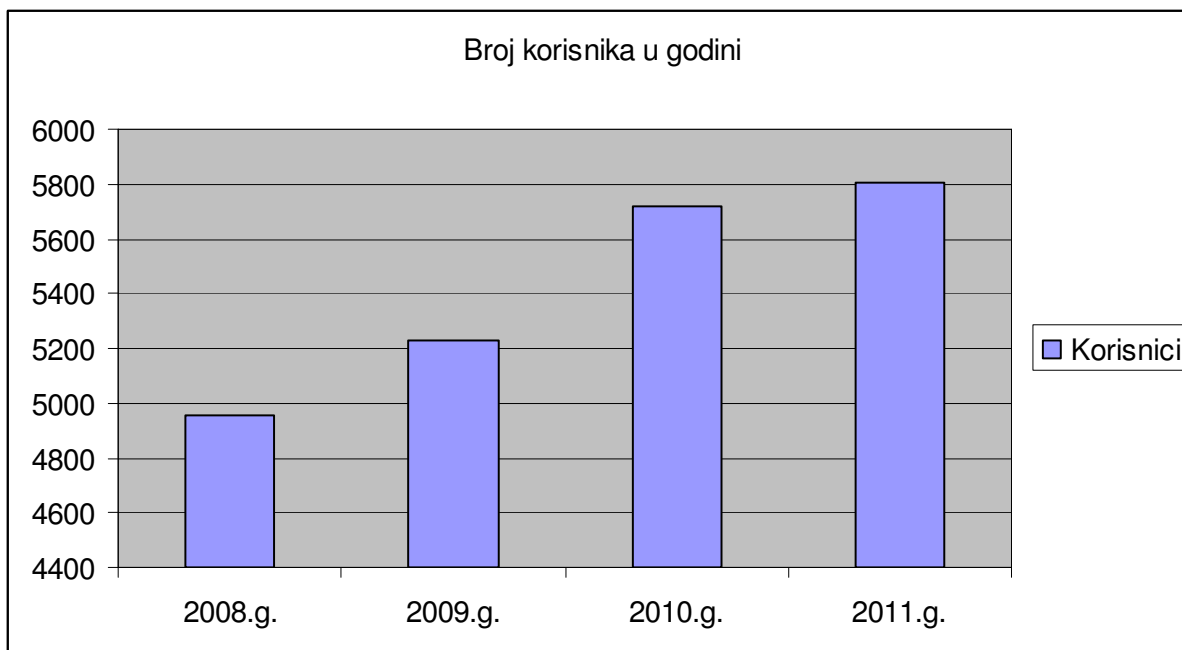
Osposobljavanje stručnih radnika centara za socijalnu skrb za dosljednu primjenu mjera obiteljskog prava u zaštiti romske djece

Tijekom 2010. godine provedena su dva aktiva, a tijekom 2011. godine jedan aktiv za osposobljavanje stručnih radnika centara za socijalnu skrb za dosljednu primjenu mjera obiteljskog prava u zaštiti djece.

Pomoć za uzdržavanje:

U ukupnom broju korisnika stalne pomoći romska populacija čini 82% korisnika/ podatak iz zavoda za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta

Vidljiv je blagi porast korisnika pomoći za uzdržavanje iz godine u godinu.

Podaci Centra za socijalnu skrb Čakovec, o nematerijalnim oblicima pomoći govore o tome, kako se najviše savjetovanja vezanih uz inicijalnu prijavu, odnosi na prevladavanje teškoća u svezi sa bolesti, starosti, smrti člana obitelji, problemima u odgoju djece, raspolaganju kućnim budžetom, nezaposlenosti, rješavanju problema stanovanja. Kontinuirano savjetovanje provodi se kroz rad više stručnih timova, a najviše vezano za bračne probleme, nasilje u obitelji, poremećaje u ponašanju djece i mladih, zaštite osoba s teškoćama u razvoju, duševnim smetnjama i sl.

3.2.5. Stanovanje i prostorno uređenje

Romi u Međimurskoj županiji žive u 2 grada i 10 općina, a njihova naselja nastala su spontanim građenjem kroz dugi niz godina. Na zemljištu koje nije bilo njihovo vlasništvo gradili su svoje nastambe različitim materijalima i skromnijih gabarita ne vodeći računa spram susjednih građevina i bez važeće dokumentacije. Tipovi naselja koji su tako nastali su izdvojena romska naselja, romska naselja kao fragmenti ruralnih naselja, te mala grupa pojedinačnih kuća izgrađenih u sklopu ruralnih naselja.

Da bi se poboljšao standard stanovnika romskih naselja Međimurska županija prišla je izradi prostorno planske dokumentacije kojom se već postojeća naselja legaliziraju i na temelju koje se onda mogu provoditi ostale aktivnosti za poboljšanje života u naselju. Tako su za 8 izdvojenih naselja doneseni Detaljni planovi uređenja, dok su ostali tipovi naselja legalizirani prostorno planskom dokumentacijom samih ruralnih naselja u čijem sklopu su i romska naselja.

Tek legalizacijom samih naselja moglo se krenuti i u legalizaciju pojedinih građevina unutar naselja pa je tako u šest najvećih romskih naselja počela legalizacija pojedinačnih stambenih građevina. Proces legalizacije obuhvaća geodetska i arhitektonska snimanja, parcelizacija, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, plaćanja pristojbi. Kraj procesa legalizacije se smatra izdavanjem rješenja

o izvedenom stanju. Za plaćanje komunalnog doprinosa, što je preduvjet za izdavanje rješenja o izvedenom stanju, iskazani je slab interes od strane Roma te se na taj način zaustavlja proces izdavanja pravovaljanih akata o gradnji, potrebnih za legalizaciju predmetnih objekata. Romska populacija mora se aktivno uključiti u proces legalizacije jer njen angažman osigurava bržu i kvalitetniju provedbu.

U svrhu poboljšanja života u romskim naseljima kroz programe Europske Unije PAHRE i IPA izgradila se komunalna infrastruktura (prometnice, elektroopskrba i vodoopskrba) u romskim naseljima Parag, Lončarevo, Piškorovec, Pribislavec, Orehovica i Sitnice. Realizacija tih projekata trebala bi biti poticaj Romima za njihovim što većim angažiranjem u prepoznavanju i rješavanju problema u svojoj zajednici te njihovo uključivanje u procese odlučivanja na nivou lokalne zajednice.

3.2.6. Društveno uključivanje

U Republici Hrvatskoj, prema člancima 3. i 15. Ustava, jamči se ravnopravnost pripadnicima svih nacionalnih manjina, a sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost i ravnopravnost spolova, socijalna pravda te poštovanje prava čovjeka među najvišim su vrijednostima njenog ustavnog poretka.

Člankom 14. Ustava je propisano: „Svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama. Svi su pred zakonom jednaki.“

Sukladno s odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 155/2002), Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, broj 45/2003) i Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (Narodne novine, broj 69/2003), omogućeno je osnivanje vijeća nacionalnih manjina i zastupljenost Roma u predstavničkim tijelima na lokalnoj i regionalnoj razini, te mogućnost izbora u Hrvatski sabor posebnih zastupnika nacionalnih manjina.

Na području Međimurske županije, 8 općina i 1 grad imaju izabrana općinska vijeća odnosno predstavnika romske nacionalne manjine (Pribislavec, Orehovica, Kotoriba, Mala Subotica, Nedelišće, Podturen, grad Mursko Središće, Trnovec, Kuršanec). Također, na razini regionalne samouprave, izabrano je Vijeće romske nacionalne manjine Međimurske županije. Za funkcioniranje i rad vijeća romske nacionalne manjine Međimurske županije utrošeno je u 2010 godini 0 kuna zbog neaktivnosti, u 2011 godini 19.750,00 kuna.

Nakon održanih izbora za vijeće romske nacionalne manjine u Međimurskoj županiji u 2011 godini i konstituiranja novog saziva vijeća za 2012 godinu u proračunu predviđeno 65.000, kuna za redovnu djelatnost dok je Financijski plan za rad vijeća ukupno predviđeno 202.000,00 kuna

U skladu sa čl. 10. Zakona o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 44/05) u općinskom Vijeću općine Orehovica, Male Subotice te u općinskom Vijeću općine Pribislavec, romska nacionalna manjina zastupljena je sa 1 općinskim vijećnikom.

Također, u spomenutim Općinama djeluju i Vijeća romske nacionalne manjine u skladu sa Ustavnim zakonom o nacionalnim manjinama koje se financiraju iz općinskih proračuna. U romskom naselju Sitnice kraj grada M. Središća djeluje i Mjesni odbor naselja čiji predstavnik g. Milorad Mihanović, legitimno izabran na izborima za predstavnike romske nacionalne manjine pri Gradskom vijeću. Imenovani aktivno sudjeluje u radu Gradskog vijeća, ali bez prava glasa. Naime, romska nacionalna manjina na području grada čini 2,55% od ukupnog broja stanovništva, te shodno tome još uvijek nema pravo na obveznog člana Gradskog vijeća.

OČUVANJE TRADICIJSKE KULTURE ROMA

Financiranje programa romskih udruga iz područja kulturnog amaterizma, kulturnih manifestacija, izdavaštva i informiranja.

CILJ: Očuvanja tradicijske kulture Roma u Hrvatskoj

MJERA: Stvaranje prostornih uvjeta za djelovanje Roma do izgradnje romskih centara te drugih sredina na čijem području žive Romi

Općina Nedelišće je udruzi Črne strele donirala iznos od 1.500 kuna za rad udruge

Organiziranje športskih aktivnosti

Članovi Vijeća romske nacionalne manjine redovito sudjeluju na Romijadi – sportskim igrama za članove vijeća romskih nacionalnih manjina i predstavnika romske nacionalne manjine u Međimurskoj županiji koji se održavaju u organizaciji Udruge Sport za sve

Samo inicijativno od strane Roma registrirano je nekoliko nogometnih klubova koji se natjeću u nižim ligama u Međimurskoj županiji a koji se financiraju dotacijama iz općinskih proračuna.

4. OPĆI CILJEVI

Opći ciljevi postavljeni su u odnosu na ključna područja života u kojima je važno osigurati uključivanje pripadnika/ica RNM i rješavanje njihovih problema:

Povećati obuhvat i završavanje osnovnog, srednjeg i fakultetskog obrazovanja s posebnim naglaskom na uključivanje i uklanjanje segregacije.

Smanjiti nerazmjer između uključivanja na tržište rada romske nacionalne manjine u odnosu na većinsko stanovništvo.

Unaprijediti zdravlje romske populacije te kvalitetu i dostupnost zdravstvenih usluga, s posebnim naglaskom na djecu, žene, osobe s invaliditetom i osobe starije životne dobi.

Smanjiti siromaštvo i osigurati romskoj populaciji socijalne usluge i socijalnu skrb primjerenu njihovim potrebama.

Poboljšana kvaliteta stanovanja pripadnika romske nacionalne manjine i okolišni uvjeti te smanjena njihova prostorna segregacija.

Suzbijanje diskriminacije i osiguravanje pripadnicima/icama romske nacionalne manjine ravnopravnog sudjelovanja u društvenom, kulturnom i javnom životu uz očuvanje vlastite kulture.

5. MJERE I AKTIVNOSTI PO PODRUČJIMA

1. OBRAZOVANJE

OPĆI CILJ: **povećati broj učenika koji završavaju osnovno obrazovanje i obuhvat i završetak srednjeg i fakultetskog**

Specifični ciljevi:

1. Povećati obuhvat romske djece dužim predškolskim obrazovanjem (barem 2 do 3 godine).
2. Povećati broj učenika koji završavaju osnovnu školu.
3. Podrška romskim učenicima kroz organizaciju produženog boravka.
4. Smanjivanje broja isključivo romskih razreda.
5. Povećati upisivanje i završavanje srednje škole romskih učenika oba spola.
6. Poticati obuhvat i završnost visokog obrazovanja romskih učenika oba spola.
7. Poticanje odraslih Romima oba spola na opismenjavanje, završavanje osnovne škole i osposobljavanje za prvo zanimanje.
8. Edukacija učitelja za inkluzivno obrazovanje.

1.1. MJERA	Promicati interkulturalni odgoj i obrazovanje			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Izrada kurikulumu za interkulturalni odgoj i obrazovanje	MZOS u suradnji s AOO i ASOO te školama	Rok: 12 mjeseci Očekivani rezultati: - izrađen kurikulum	Izvori: Početna vrijednost: 0	MZOS

Provedba kurikuluma	MZOS u suradnji s AOO i ASOO te školama	Kontinuirano	Izvori: Izvješća škola Početna vrijednost: 0	MZOS
Praćenje provedbe kurikuluma	MZOS u suradnji s AOO i ASOO te školama	Na kraju svake školske godine	Izvori: Izvješća škola Početna vrijednost: 0	MZOS

1.2. MJERA	Stvaranje preduvjeta za obuhvaćanje romske djece dužim predškolskim obrazovanjem			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Sufinanciranje integriranih programima predškolskog odgoja i sufinanciranje roditeljskog udjela u tim programima	MZOS Županija - Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport Gradovi i općine Predškolske ustanove	Kontinuirano Očekivani rezultati: - Povećanje postotka romske djece uključene u predškolsko obrazovanje	Izvori: Podaci MZOS o uključenosti romske djece u predškolsko obrazovanje u odnosu na ukupan broj djece predškolske dobi Početna vrijednost: - 86 romske djece u redovnim vrtićima (2012./2013.) - 200 romske djece u predškolskim programima (2012./2013.)	Sredstva državnog proračuna u okviru redovite djelatnosti (pozicija Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa) Županija i JLS

1.3. MJERA	Osigurati romskim učenicima pomoć i podršku tijekom obrazovanja			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Organizacija produženog boravka	MZOS Županija - Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport Gradovi i općine Škole	Očekivani rezultati: - 300 učenika romske nacionalnosti prvih razreda uključenih u produženi boravak	Izvori: Početna vrijednost: - 30 romskih učenika uključenih u produženi boravak u PŠ Držimurec-Strelec	MZOS Županija - Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport Gradovi i općine
Sufinanciranje prehrane djece iz najugroženijih obitelji	MZOS Županija Gradovi i općine	Očekivani rezultat: 200 djece	Izvori: Podaci Centra za socijalnu skrb i škola	MZOS Županija Gradovi i općine
Uspostavljanje partnerstva škola i učiteljskog fakulteta na organiziranju volontiranja studenata u pomoći romskim učenicima	MZOS Županija - Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport Učiteljski fakultet Škole	Rok: 12 mjeseci Očekivani rezultati: - dokument o suradnji i provedba zajedničkih aktivnosti	Izvori: Postojanje sporazuma o suradnji ili opis ostvarene suradnje u godišnjim izvješćima o radu škola Početna vrijednost: 0	MZOS Županija Učiteljski fakultet

Osigurati prostor za pomoć romskim učenicima u učenju unutar romskih naselja	udruge civilnog sektora	Očekivani rezultati: - nekoliko osiguranih prostora	Početna vrijednost: 0	Međunarodni i EU fondovi
Podrška, informiranje i savjetovanje učenika koji odustaju od školovanja i njihovih roditelja o važnosti i mogućnosti nastavka školovanja	MZOS škole romske i druge udruge obiteljski centar centar za socijalnu skrb HZZ	Očekivani rezultati: - 100 obavljenih razgovora s roditeljima i djecom - 50 romske djece ponovno uključene u školovanje	Izvori: izvještaji škole i UDU Početna vrijednost: 0	Međunarodni i EU fondovi
Stručno usavršavanje učitelja i nastavnika za rad s romskim učenicima	MZOS AOO	Očekivani rezultati: - svi učitelji i nastavnici koji rade s romskim učenicima	Izvori: izvješća Početna vrijednost: 200	AOO MZOS
Provedba preventivnih programa, osobito programa prevencije nasilja i ovisnosti (alkoholizma, kockanja i droga)	MUP, PUM MZOS Škole Udruge	Očekivani rezultati: - Podaci o provedbi preventivnih aktivnosti. - Podaci o stručnom osposobljavanju odgojno-obrazovnih djelatnika/ica za provedbu preventivnih programa.	Izvori: Izvješća o provedbi preventivnih programa	MZOS EU fondovi

1.4. MJERA	Smanjenje broja isključivo romskih razreda			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Izrada županijskog plana smanjenja broja isključivo romskih razreda	Županija - Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport MZOS – UDU škole	Rok: 12 mjeseci Izrađen plan	MZOS – UDU škole	Nisu potrebna financijska sredstva
Zajedničke edukacije roditelja romskih i ostalih učenika	Škole Udruge civilnog sektora	Očekivani rezultati: - 10 održanih edukacija	Početna vrijednost: 1	Međunarodni i EU fondovi

1.5. MJERA	Povećati broj Roma uključenih u srednjoškolsko i fakultetsko obrazovanje			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Sufinanciranje pohađanja srednjih škola i fakulteta kroz dodjelu stipendija za srednje škole i fakultete te smještaj u učeničke domove	MZOS Županija	Kontinuirano za sve učenike i studente	Izvori: Podaci MZOS-a i Županije	Sredstva državnog proračuna Županija

Informiranje o stipendijama i pomoć u ispunjavanju administrativnih zahtjeva za dobivanje stipendija i drugih oblika potpore u školovanju	MZOS Škole	Kontinuirano za sve učenike i studente	Izvori: podaci provedbenih tijela	Nisu potrebna dodatna sredstva
---	---------------	--	-----------------------------------	--------------------------------

1.6. MJERA	Omogućavanje odraslim Romima oba spola završavanje osnovne škole i osposobljavanje za prvo zanimanje			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Informiranje odraslih Roma o mogućnostima osnovnoškolskog obrazovanja i stručnog osposobljavanja	HZZ u suradnji sa zainteresiranim dionicima i Vijećem romske nacionalne manjine Udruge civilnog sektora Učilišta i škole	Očekivani rezultati: - Povećanje broja Roma uključenih u programe	Izvori: Baza podataka HZZ	HZZ EU fondovi
Uključivanje odraslih Roma oba spola u program opismenjavanja i stručnog osposobljavanja	MZOS HZZ Pučka otvorena učilišta	Očekivani rezultati: - Povećanje broja odraslih Roma uključenih u programe	Izvori: Baza podataka HZZ	Sredstva državnog proračuna HZZ EU fondovi

2. ZAPOŠLJAVANJE I UKLJUČIVANJE U GOSPODARSKI ŽIVOT

Opći cilj: Smanjiti nerazmjer na tržištu rada između romske nacionalne manjine i većinskog stanovništva.

Specifični ciljevi:

1. Povećati razinu socijalne uključenosti pripadnika/ca romske populacije kroz osnaživanje za uključivanje na tržište rada
2. Povećanje zapošljivosti pripadnika/ca romske nacionalne manjine kroz preventivne aktivnosti s učenicima
3. Povećati konkurentnost i stopu zapošljivosti pripadnika/ca romske nacionalne manjine
4. Povećati stopu samozapošljavanja pripadnika/ca romske nacionalne manjine
5. Povećati razinu motivacije pripadnika/ca romske nacionalne manjine za uključivanje na tržište rada
6. Jačati kapacitete Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za rad sa pripadnicima romske nacionalne manjine

2.1.1. MJERA	Osnažiti i motivirati radno sposobne nezaposlene osobe pripadnike/ce romske nacionalne manjine za uključivanje u tržište rada i kontinuirano ukazivanje na potrebu stjecanja i održavanja radnih navika			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
a. Informiranje nezaposlenih osoba pripadnika/ca romske nacionalne manjine o mogućnostima zapošljavanja, uslugama Zavoda i mjerama aktivne politike zapošljavanja	Nositelj: HZZ	Rok: kontinuirano tijekom provedbe AP -broj osoba uključenih u grupno informiranje	Izvešća HZZ-a, CZSS-a, -162 osobe uključene tijekom 2012	Sredstva u okviru državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnosti

b. Pomoć u definiranju radnog profila i definiranju individualnog plana traženja posla za nezaposlene osobe pripadnike/ce romske nacionalne manjine	HZZ U suradnji s CZSS	Rok: kontinuirano tijekom provedbe AP -broj osoba uključenih u individualno savjetovanje	Izvešća HZZ-a, CZSS-a, -1315 osoba uključenih tijekom 2012.	Sredstva u okviru državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnost
c. Praćenje zapošljavanja osoba pripadnika/ca romske nacionalne manjine	HZZ	Rok; kontinuirano -godišnji podaci o osobama zaposlenih bez mjera poticanja zapošljavanja -godišnji podaci o ukupno zaposlenim osobama uključujući i mjere poticanja zapošljavanja	Izvešća HZZ-a -25 osoba zaposlenih tijekom 2012 (bez mjera poticanja zapošljavanja) -176 osoba zaposlenih tijekom 2012(uključujući i mjere poticanja zapošljavanja)	Sredstva u okviru državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka:redovne aktivnosti

2.1.2. Mjera	Stvaranje preduvjeta za uspostavljanje pozitivne klime kod poslodavaca za zapošljavanje osoba pripadnika/ca romske nacionalne manjine			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
1.1.Posjete poslodavcima s ciljem senzibilizacije i informiranja o mogućnostima	HZZ	Rok; Kontinuirano -broj realiziranih posjeta	Izveštaji HZZ-a -350 realiziranih posjeta	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne

zapošljavanja nezaposlenih osoba pripadnika/ca romske nacionalne manjine				aktivnosti
--	--	--	--	------------

2.1.3. MJERA	Uzajamna suradnja javnih tijela, JLS i OCD s ciljem posticanja socijalnog uključivanja i zapošljivosti pripadnika/ica romske nacionalne manjine			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
1.1.Organizacija zajedničkih aktivnosti (sastanci , okrugli stolovi , javne tribine , sajam poslova...) s ciljem unaprijeđenja prilika za zapošljavanje i obrazovanje osoba pripadnika/ca romske nacionalne manjine	HZZ U suradnji s lokalnim dionicima	Rok: kontinuirano tijekom provođenja AP -broj održanih aktivnosti -broj sudionika	Izvještaji HZZ-a i ostalih dionika -8 aktivnosti odrađanih u organizaciji HZZ-a tijekom 2012. Godine -prisutno 87 sudionika	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnosti

2.2.1. MJERA	1. Preventivne aktivnosti s učenicima pripadnicima romske nacionalne manjine			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
1.1.Istraživanje profesionalnih namjera učenika završnih	HZZ	Rok; -provedena anketa	Izvještaji HZZ-a -1 provedena anketa	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne

razreda OŠ		-broj uključenih učenika	-87 uključenih učenika tijekom 2012	aktivnosti
1.2.Uključivanje svih učenika završnih razreda OŠ i njihovih roditelja u profesionalno informiranje o važnosti nastavka nastavka obrazovanja i potreba na TR	HZZ, Područni ured Čakovec, Provedbena tijela: osnovne i srednje škole, državni i županijski ured za obrazovanje	Rok: kontinuirano tijekom provedbe AP -broj održanih informiranja -broj uključenih učenika - broj uključenih roditelja	Izještaji HZZ-a -3 informiranja tijekom 2012 -32 uključenih učenika tijekom 2012 - 24 uključenih roditelja tijekom 2012.	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnosti
1.3.Uključivanje svih učenika završnih razreda OŠ u profesionalno savjetovanje za odabir srednjoškolskog programa	HZZ, Područni ured Čakovec, Provedbena tijela: osnovne i srednje škole, državni i županijski ured za obrazovanje	Rok: kontinuirano tijekom provedbe AP -broj uključenih učenika	Kontinuirano tijekom provedbe AP Početna vrijednost: -29 uključenih učenika tijekom 2012.	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnosti
1.4.Profesionalno savjetovanje učenika koji napuštaju redovno obrazovanje i obrazovanje odraslih	HZZ U suradnji s županijskim uredima za obrazovanje , osnovnim , srednjim školama i ustanovama za obrazovanje odraslih	Rok; Rok: kontinuirano tijekom provedbe AP -broj savjetovanih učenika	Izještaji HZZ-a -4 savjetovanih učenika tijekom 2012	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnosti

2.3.1. MJERA	Priprema za zapošljavanje nezaposlenih osoba pripadnika/ca romske nacionalne manjine
--------------	--

Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
1.1.Kreiranje i provođenje radionica za procjenu profesionalnih kompetencija – samoprocjena	HZZ	Rok ; kontinuirano tijekom provedbe AP -Broj radionica -broj uključenih osoba	Izveštaju HZZ-a -7 radionica tijekom 2012 godine -99 uključenih tijekom 2012 godine	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnosti
1.2.Analiza stanja na TR MŽ i kreiranje godišnjeg plana obrazovanja za nezaposlene osobe pripadnike/ce romske nacionalne manjine	HZZ Provedbena tijela: osnovne i srednje škole, državni i županijski ured za obrazovanje	Rok: kontinuirano tijekom provedbe AP -napravljeni analiza stanja na TR -napravljeni godišnji planovi obrazovanja za osobe romske nacionalne manjine	Izveštaju HZZ-a -analiza stanja na TR za 2012 godinu -Planirano 15 osoba uključiti u obrazovanje; 16 osoba uključenih u obrazovanje tijekom 2012	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnosti
1.3.Kreiranje i provođenje motivacijskih radionica za uključivanje u obrazovanje	HZZ	Rok: kontinuirano tijekom provedbe AP -Broj radionica -broj uključenih osoba	Izveštaju HZZ-a -7 radionica tijekom 2012 -99 uključenih osoba tijekom 2012	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnosti
1.4.Provođenje profesionalne selekcije i uključivanje u		Rok: kontinuirano tijekom provedbe AP	Izveštaji HZZ-a -30 osoba uključenih u	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne

obrazovanje		-Broj osoba uključenih u profesionalnu selekciju za obrazovanje	profesionalnu selekciju za obrazovanje tijekom 2012	aktivnosti
-------------	--	---	---	------------

2.3.2. MJERA		Utvrđivanje radnih potencijala nezaposlenih osoba pripadnika/ca romske nacionalne manjine		
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
1.1.Procjena preostale radne sposobnosti za osobe s faktorima otežanog zapošljavanja	HZZ U suradnji s Medicinom rada	Rok; Kontinuirano -broj osoba uključenih u procjenu	Izveštaju HZZ-a -3 osoba uključene u procjenu tijekom 2012. godine	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnosti

2.3.3. MJERA		Provedba mjera aktivne politike zapošljavanja za nezaposlene osobe pripadnike/ce romske nacionalne manjine		
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
1.1.Promocija mjera aktivne politike zapošljavanja	HZZ U suradnji s HGK, HOK, asocijacijama poslodavaca i romskim asocijacijama	Kontinuirano tijekom provođenja mjera -broj održanih promocija -broj sudionika na	Izveštaji HZZ-a -8 održanih promocija tijekom 2012	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnosti

		promocijama	-prisutno 87 osoba	
1.2. Provedba mjera aktivne politike zapošljavanja (potpore sa zapošljavanje i javni radovi)	HZZ	Rok; kontinuirano tijekom godine do utrošenosti sredstava za provedbu mjere -broj osoba uključenih u mjere	Izveštaju HZZ-a -167 uključenih u mjere tijekom 2012 godine	Sredstva u okviru Državnogproračuna na poziciji HZZ-a, stavka: aktivna politika zapošljavanja

2.4.1. MJERA		Poticanje i stvaranje uvjeta za samozapošljavanje nezaposlenih osoba pripadnika/ca romske nacionalne manjine		
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
1.1. grupna informiranja o samozapošljanju	HZZ	Rok: Kontinuirano - broj osoba na grupnom informiranju -broj grupnih informiranja	Izvor: Evidencija HZZ -5 informiranja tijekom 2012 -6 osoba uključenih u informiranje tijekom 2012	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnosti
1.2. savjetovanje o samozapošljanju	HZZ U suradnji s udrugama i lokalnim dionicima na tržištu rada (npr. HOK, HGK; HUP).	Rok: Kontinuirano - broj savjetovanja o samozapošljanju - broj savjetovanih nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine	Izvor: Evidencija HZZ -9 održanih savjetovanja tijekom 2012 -5 osobe uključenih u savjetovanje tijekom 2012	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnosti

1.3.Radionice za samozapošljavanje u suradnji s lokalnim dionicima	HZZ-kontinuirano Ostali dionici; sporadično	Rok ; kontinuirano -broj održanih radionica -broj uključenih sudionika	Izveštaji HZZ-a -5 radionica održanih u organizaciji HZZ-a tijekom 2012 -5 osoba uključenih u radionice u organizaciji HZZ-a tijekom 2012	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnosti
d. Sufinanciranje samozapošljavanja	HZZ	Rok; kontinuirano tijekom godine do utrošenosti sredstava za provedbu mjere -broj sufinanciranih osoba	Izveštaji HZZ-a -2 sufinancirane osobe tijekom 2012	Sredstva u okviru Državnogproračuna na poziciji HZZ-a, stavka: aktivna politika zapošljavanja
2.5.1. MJERA	Razvijanje vještina snalaženja na tržištu rada za nezaposlene osobe pripadnike/ce romske nacionalne manjine			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
1.1. Radionice za stjecanje vještina aktivnog traženja posla	HZZ, Područni ured Čakovec	Rok: kontinuirano Očekivani rezultati: -broj održanih radionica -broj uključenih sudionika	Izveštaji HZZ-a -12 održanih radionica tijekom 2012 -119 uključenih sudionika tijekom 2012	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnosti

1.2.Profesionalno informiranja i savjetovanje NO(podrška , motivacija , pomoć u definiranju profesionalnog plana	HZZ	Rok; kontinuirano Očekivani rezultati ; -broj uključenih sudionika	Izveštaji HZZ-a -217 osoba uključenih tijekom 2012. godine	
1.3.Organizacija mobilnih klubova za traženje posla unutar romskih naselja ili u prostorima JLS-a	HZZ, Područni ured Čakovec JLS, MUP PU Čakovec , Romski obiteljski centar u Kuršancu	Rok: kontinuirano Očekivani rezultati: -broj održanih radionica -broj uključenih sudionika	Izveštaji HZZ-a -3 održane radionice tijekom 2012 -20 osoba uključenih tijekom 2012	Sredstva državnog proračuna na poziciji HZZ-a, stavka: redovne aktivnosti

2.6. MJERA		Osnaživanje savjetnika za zapošljavanje za rad s nezaposlenim osobama pripadnicima romske nacionalne manjine		
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
1.1.Organizacija edukacije senzibiliziranja savjetnika za rad s nezaposlenim osobama romske nacionalne manjine	HZZ JLS, komore , OCD,	Do kraja 2015 -broj održanih edukacija -broj educiranih savjetnika	Izvešća HZZ-a prema provedenom projektu Početna vrijednost 0	Međunarodni fondovi i fondovi EU (koji se može financirati iz IV. komponente IPA-e)
1.2.Razvoj novog kurikulumu za rad s nezaposlenim osobama romske nacionalne	HZZ JLS, komore , OCD,	Do kraja 2015 -razvijen novi kurikulum	Izvešća HZZ-a prema provedenom projektu	Međunarodni fondovi i fondovi EU (koji se može financirati iz IV.

manjine i poslodavcima			Početna vrijednost 0	komponente IPA-e)
1.3.Jaćanje kapaciteta savjetnika za zapošljavanje i ostalih dionika na tržištu rada na području antidiskriminacijskog zakonodavstva vezanog uz zapošljavanje (uz individualnu mentorsku podršku u zapošljavanju)	HZZ JLS, OCD, Udruge Roma , komore Pučki pravobranitelj Kuća ljudskih prava	DO kraja 2015 -broj održanih edukacija -broj educiranih dionika	Izvori: Izvještaj HZZ, Pučkog pravobranitelja, Kuće ljudskih prava Početna vrijednost 0	Međunarodni fondovi i fondovi EU (koji se može financirati iz IV. komponente IPA-e)

3. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Opći cilj: Unaprijediti zdravlje romske populacije te kvalitetu i dostupnost zdravstvenih usluga, s posebnim naglaskom na djecu, žene, osobe s invaliditetom i osobe starije životne dobi.

Specifični ciljevi:

1. Upoznavanje i bolje ostvarivanje prava iz sustava zdravstvene skrbi za pripadnike romske nacionalne manjine.
2. Poboljšati zaštitu reproduktivnog zdravlja žena i trudnica te smanjivanje broj maloljetničkih trudnoća i brakova.
3. Prevencija i smanjivanje problema ovisnosti i nasilja(o alkoholu, opojnim sredstvima, kocki) među pripadnicima romske nacionalne manjine.
4. Povećanje svijesti Roma o važnosti brige o vlastitom zdravlju

3.1. Mjera	Podrška pripadnicima i pripadnicama romske nacionalne manjine u ostvarivanju besplatne zdravstvene zaštite i drugih prava u zdravstvenom sustavu			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Organiziranje centra za informiranje koji će pripadnicima RNM osigurati informiranje i podršku u ostvarivanju zdravstvene zaštite	CZSS, HZZ, MUP-PU	Rok: Kontinuirano Očekivani rezultati: - udio i vrsta tijela javne vlasti koja su uključena u redovito informiranje - broj pripadnika romske populacije po spolu, koji su dobili informacije o ostvarivanju prava na	Izvori: Evidencija tijela javnih vlasti, upitnik Početna vrijednost: - Romi koji trenutno nemaju zdravstveno osiguranje u odnosu na ukupan broj romske populacije	Sredstva iz proračuna JL/P(R)S Sredstva Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti

		<p>zdravstvenu zaštitu i povezana statusna pitanja</p> <p>- broj osoba koje su ostvarile pravo na zdravstvenu zaštitu prema dobi i spolu.</p> <p>- Povećanje broja Roma koji imaju zdravstvene iskaznice i riješeno pitanje zdravstvene zaštite.</p>		
Intenzivirati rad liječničkih mobilnih timova i patronažnih medicinskih sestara	Dom zdravlja Čakovec	<p>- broj obilazaka liječničkih mobilnih timova i patronažnih sestara u Romskim naseljima.</p> <p>- broj pruženih usluga i broj Roma kojima su usluge pružene.</p>	<p>Izvori: Izvještaj mobilnog liječničkog tima</p> <p>Početna vrijednost: 0</p>	<p>HZZO</p> <p>EU fondovi</p>
<p>Osmisliti i verificirati program edukacije medijatora te odabrati i educirati medijatore Rome za pitanja zdravlja u romskim zajednicama te pružanje podrške u ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.</p> <p>Kroz suradnju Ministarstva zdravlja i Ministarstva</p>	<p>Nositelj:</p> <p>Ministarstvo zdravlja u suradnji s MZOS</p> <p>Provedbena tijela:</p> <p>Ministarstvo zdravlja, HZZ, ULJPPNM, JL/P(R)S, druga državna tijela i uredi, romske udruge i druge OCD</p>	<p>Rok: kontinuirano</p> <p>Očekivani rezultati:</p> <p>- Izrađen i verificiran program edukacije medijatora</p> <p>- broj provedenih edukacija</p> <p>- broj medijatora koji su završili certificiranu edukaciju</p>	<p>Izvori: Evidencije relevantne ustanove o broju izdanih certifikata o završenoj edukaciji; Izvješća o provedenim edukacijama/registar osoba koje su prošle verificirane programe izobrazbe; Evidencije centara za informiranje i podršku o broju</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti, Sredstva međunarodnih i EU fondova,</p> <p>Sredstva iz proračuna JL/P(R)S</p>

<p>znanosti, obrazovanja i športa izraditi verificirani program edukacije medijatora Roma. U svakoj županiji u kojoj je osnovan centar za informiranje i podršku bit će odabran određeni broj Roma koji će proći kroz verificirani program</p>			<p>zaposlenih medijatora. Početna vrijednost: 0</p>	
--	--	--	---	--

3.2. Mjera	Podrška Romkinjama za kvalitetnije ostvarenje prava na reproduktivno zdravlje i zdravlje djece			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
<p>Organizirati programe koji uključuju edukacije i kampanje, edukativne i preventivne programe o zaštiti reproduktivnog zdravlja žena, zdravlja trudnica i djece, planiranju obitelji, načinima širenja i preveniranja spolnih bolesti i rizicima po zdravlje žena i</p>	<p>Nositelj: Ministarstvo zdravlja Provedbena tijela: MSPM, HZJZ, Županijski zavod za javno zdravstvo MŽ i Dom zdravlja Čakovec ,romske udruge i druge OCD, ULJPPNM</p>	<p>Rok: kontinuirano Očekivani rezultati: - broj i vrsta organiziranih edukacija, kampanja i preventivnih programa - broj osoba, osobito žena i djece uključenih u programe - Stopa smrtnosti dojenčadi, broj nehospitaliziranih</p>	<p>Izvori: Evidencije i izvješća Ministarstva zdravlja, Zavoda za javno zdravstvo MŽ, Doma zdravlja Čakovec-patronažnih službi, Centara za socijalnu skrb, mobilnih timova, centara za informiranje i podršku, udruga.</p>	<p>Lutrijska sredstva/prihodi od igara na sreću; Sredstva iz proračuna JL/P(R)S; Sredstva međunarodnih i EU fondova</p>

<p>djece povezanim s maloljetničkom trudnoćom.</p> <p>Osmislit će se i provoditi različiti edukativni programi i kampanje o važnosti i načinima zaštite reproduktivnog zdravlja žena te skrbi o djeci. Edukativni programi bit će provedeni u romskim naseljima.</p> <p>Aktivnost istovjetna Mjeri 4.1. i 4.2. AP NPURNM</p>		<p>poroda,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postotak djece koja su obuhvaćena zdravstvenom skrbi - Postotak djeca koja su prošla obavezno cijepljenje - broj maloljetničkih trudnoća - broj djece po jednoj obitelji - broj poroda starijih maloljetnica - broj poroda djevojčica - učestalost pojavnosti spolno prenosivih bolesti razvrstano prema spolu 	<p>Početna vrijednost:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Broj provedenih programa u 2012. 	
<p>Osnovati mobilne timove koji će provoditi edukativne programe i programe poticanja žena na korištenje zdravstvene zaštite (ginekološki pregledi, mamografija i slično)</p> <p>Mobilni timovi bit će sastavljeni od patronažnih službi, medijatora Roma i djelatnika centara za socijalnu skrb koji će svakodnevno obilaziti romska naselja i provoditi aktivnosti</p>	<p>Nositelj:</p> <p>Ministarstvo zdravlja</p> <p>Provedbena tijela:</p> <p>HZJZ, županijski zavod za javno zdravstvo MŽ, domi zdravlja Čakovec ,JL/P(R)S, medijatori</p>	<p>Rok: Kontinuirano</p> <p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - broj mobilnih timova - broj i vrsta aktivnosti mobilnog tima - broj obavljenih pregleda i broj obuhvaćenih osoba prema dobi i spolu - broj nehospitaliziranih poroda kao udio ukupnog 	<p>Izvori: Evidencije i izvješća Ministarstva zdravlja, zavoda za javno zdravstvo, zdravstvenih ustanova, patronažnih službi, centara za socijalnu skrb, mobilnih timova, centara za informiranje i podršku, udruga.</p> <p>Početna vrijednost: 0</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti; Sredstva iz proračuna JL/P(R)S;</p> <p>Sredstva međunarodnih i EU fondova</p>

edukacije Organizirano će se provoditi programi koji uključuju i omogućuju zdravstvene preglede žena Romkinja.		broja poroda		
--	--	--------------	--	--

3.3. Mjera	Osigurati programe prevencije konzumiranja svih sredstava ovisnosti među romskom populacijom			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
<p>Organizirati i provoditi lokalne kampanje usmjerene na podizanje svijesti romske populacije o štetnosti sredstava ovisnosti</p> <p>Osmisliti i kontinuirano provoditi kampanju borbe protiv ovisnosti o drogama u okviru koje će se jedan dio aktivnosti usmjeriti romskoj populaciji. Kampanja će uključiti tiskanje i distribuciju različitih informativnih materijala, edukacije te edukativne i informativne</p>	<p>Nositelj:</p> <p>Žuapnija, nadležni ured</p> <p>Provedbena tijela:</p> <p>Ured za suzbijanje zlouporabe droga, MSPM, MZOS, ULJPPNM, HZJZ, Županijski zavod za javno zdravstvo(djelatnost javnog zdravstva) druga državna tijela i uredi, JL/P(R)S, romske udruge i druge OCD, MUP, odgojno obrazovne ustanove, županijska</p>	Rok: jednom godišnje	<p>Izvori: Evidencije i izvješća tijela i organizacija koja provode kampanje, Izvješća o provedbi Nacionalnog programa za Rome od nadležnih tijela.</p> <p>Početna vrijednost: 0</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti; Sredstva iz proračuna JL/P(R)S;</p> <p>Sredstva međunarodnih i EU fondova</p>

<p>medijske sadržaje u lokalnim medijima.</p> <p>Aktivnost sukladna Mjeri 7.1. AP NPURNM</p>	<p>povjerenstva za suzbijanje zloporabe droga i prevenciju ovisnosti, službe za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti pri Zavodu za javno zdravstvo MŽ</p>			
<p>Poticati i podržavati projekte udruga koje se bave prevencijom ovisnosti</p>	<p>Provedbena tijela:</p> <p>Ured za suzbijanje zloporabe droga, MSPM, MZOS, ULJPPNM, HZJZ, , županijski zavod za javno zdravstvo i druga državna tijela i uredi, JL/P(R)S, romske udruge i druge OCD, vijeća za prevenciju, MUP</p>	<p>Rok: kontinuirano</p> <p>Očekivani rezultati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - broj podržanih projekata - broj provedenih i evaluiranih projekata - Stopa smanjenja ovisnosti u zajednicama ciljanim projektima udruga - Utjecaj koji su projekti organizacija civilnog društva imali na ciljanu populaciju izmjeren po okončanju provedbe projekata 	<p>Evidencije o pruženim potporama organizacijama civilnog društva i izvješća o provedenim projektima i aktivnostima; Izvješća o provedbi Nacionalnog programa za Rome od nadležnih tijela</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna u okviru redovne djelatnosti; Sredstva iz proračuna JL/P(R)S;</p> <p>Sredstva međunarodnih i EU fondova</p>

4. SOCIJALNA SKRB

OPĆI CILJ: Smanjiti siromaštvo i osigurati romskoj populaciji socijalne usluge i socijalnu skrb primjerenu njihovim potrebama.

Specifični ciljevi:

1. Podići kvalitetu življenja unutar romskih obitelji, s osobitim naglaskom na prava žena, djece i osoba s invaliditetom.
2. Podići kvalitetu, dostupnost i pravovremenost socijalnih usluga, osobito za najugroženije pripadnike romske nacionalne manjine djecu, žene, osobe s invaliditetom.
3. Povećati podršku romskim obiteljima sukladno njihovim potrebama.

4.1. MJERA	Poboljšati pristup socijalnim uslugama u skladu s potrebama romske nacionalne manjine, osobito djeci, osobama s invaliditetom i ženama			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Informiranje pripadnika/ica RNM radi uspješnijeg poznavanja i ostvarivanja prava iz sustava socijalne skrbi kroz korištenje letaka i lokalnih medija.	Županijski i gradski uredi za socijalnu zaštitu U suradnji s lokalnim radijskim i tv postajama	Očekivani rezultati: - broj tiskanih i distribuiranih letaka - broj tv i radio emisija	Izvori: podaci o aktivnostima prikazani u izvješću. Početna vrijednost: 0	Županija Gradovi Općine Međunarodni i EU fondovi
Informativni centri kroz koje se obavlja informiranje i edukacija pripadnika/ica RNM radi uspješnijeg poznavanja i ostvarivanja prava iz sustava socijalne skrbi	Županijski i gradski uredi za socijalnu zaštitu CZSS u suradnji s udrugama	Očekivani rezultati: - broj edukacija i sudionika na edukacijama.	Izvori: podaci o pruženim uslugama prikazani u izvješću. Početna vrijednost: 0	Županija Međunarodni i EU fondovi

Poticati koordinaciju i dijalog između institucija i romskog stanovništva kroz djelovanje u zajedničkom međusektorskom tijelu	CZSS MUP Romske udruge i predstavnici vijeća romske nacionalne manjine	Očekivani rezultati: - Oformljeno tijelo (Povjerenstvo za prevenciju MŽ) - broj sastanaka i popis aktivnosti.	Izvori: podaci o aktivnostima prikazani u izvješću. Početna vrijednost: -održane 2 sjednice tijekom 2012.god.	Županija Međunarodni i EU fondovi
Angažiranje posrednika između Roma i institucija	CZSS	Očekivani rezultati: - broj zaposlenih posrednika između romskih predstavnika i institucija	Početna vrijednost: 0	Županija Međunarodni i EU fondovi

4.2. MJERA		Podizanje kvalitete međusobnih odnosa u romskim obiteljima		
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Izrada plana potreba za socijalnim uslugama koje centar za socijalnu skrb ne uspijeva osigurati te načina osiguravanja tih usluga u suradnji s drugim dionicima	Ministarstvo soc. Politike i mladih Županija CZSS Civilni sektor	Očekivani rezultati: - Izrađen plan Socijalnih potreba MŽ. Rok: 2014.	Izvori: podaci iz plana i postojeće evidencije CZSS. Početna vrijednost: 86% svih usluga koje podmiruje CZSS Čakovec odlazi za potrebe Romske	U okviru redovite djelatnosti sustava socijalne skrbi. Nisu potrebna dodatna sredstva.

			nacionalne manjine	
Poticanje organiziranja sustava osiguravanja socijalnih usluga za edukacije roditelja u romskim obiteljima radi razvoja njihovih socijalnih i roditeljskih kompetencija (kroz programe kao što su „Zdrav za pet“ i „Imam izbor“)	CZSS Obiteljski centar Udruge	Očekivani rezultati: - Plan provedbe i izvješća o provedbi aktivnosti.	Izvori: podaci o aktivnostima prikazani u izvješću. Početna vrijednost: 2 programa tijekom 2012.	Županija MUP UDRUGE
Osnaživanje romskih obitelji za kvalitetno i odgovorno roditeljstvo te pružanje pomoći i podrške romskim obiteljima u rješavanju obiteljskih problema s naglaskom na suzbijanje nasilja i osiguravanje dječjeg razvoja i obrazovanja	Nositelj: Obiteljski centri Provedbena tijela: Centri za socijalnu skrb, MUP/policijska, OCD, obiteljski centri, Dom zdravlja Čakovec obrazovne ustanove, Vijeća romske nacionalne manjine	Rok: Kontinuirano Očekivani rezultati: - broj i vrsta pruženih usluga i podrške - broj romskih obitelji kojima je pružena podrška - Stopa nasilja u obitelji u romskim zajednicama - Evidentirane promjene u ponašanju obitelji koje su prošle kroz programe osnaživanja obitelji/broj obitelji u kojima su uočene	Izvori: Izvješća i evidencije centara za socijalnu skrb, obiteljskih centara, Ministarstva unutrašnjih poslova, mobilnih timova, medijatora, organizacija civilnog društva Početna vrijednost: a) Broj i vrsta pruženih usluga i podrške u 2012. b) Broj romskih obitelji kojima je pružena podrška u 2012. c) Stopa nasilja u obitelji u	Sredstva Državnog proračuna u okviru redovne aktivnosti; Sredstva namijenjena udrugama i lutrijska sredstva; Sredstva iz proračuna JL/P(R)S; Međunarodni i fondovi EU

		promjene	romskim zajednicama u 2012. d) Evidentirani modeli ponašanja obitelji u kojima su uočeni obiteljski problemi i obiteljsko nasilje	
Osnaživanje i podrška biološkoj obitelji u cilju prevencije izdvajanja djeteta iz obitelji	Nositelj: Centri za socijalnu skrb, domovi za djecu Provedbena tijela: Obiteljski centri, OCD	Rok: Kontinuirano Očekivani rezultati: - broj i vrsta pružene podrške - broj romskih obitelji kojima je pružena podrška - Smanjenje broja romske djece koja su izdvojena iz obitelji prema dobi, spolu i etničkoj pripadnosti - Postojanje i sadržaj individualnih planova koji sadrže procjenu i praćenje obiteljskih resursa, te zadovoljstvo korisnika stručnim radnikom.	Izvori: videncije i planovi rada centara za socijalnu skrb, obiteljskih centara, izvješća organizacija civilnog društva Početna vrijednost: -2012.god.	Sredstva Državnog proračuna u okviru redovne aktivnosti; Sredstva namijenjena udrugama i lutrijska sredstva; Sredstva iz proračuna JL/P(R)S; Međunarodni i fondovi EU
Poticanje organiziranja sustava osiguravanja socijalnih usluga za	Nositelj: CZSS U suradnji s: obiteljskim	Rok: 2014. I kontinuirana provedba	Izvori: izvješća provoditelja	Sredstva državnog proračuna

intenzivan rad s djecom s problemima u ponašanju povezan sa županijskim socijalnim programima	centrima i udrugama	Očekivani rezultati: - Smanjenje broja djece koja se smještaju u odgojnim ustanovama i broj pruženih usluga	Početni pokazatelji: Izvešće 2012.god.	Lutrijska sredstva Međunarodni i EU fondovi
---	---------------------	--	---	--

4.3 MJERA				
Kapacitiranje sustava socijalne skrbi za adekvatno pružanje socijalnih usluga i odgovaranje na socijalne potrebe pripadnika romske nacionalne manjine				
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
<p>Senzibilizirati i educirati socijalne radnike za pružanje kvalitetnijih usluga i socijalno mentorstvo</p> <p>Definicija:</p> <p>U područjima nastanjenim većim brojem pripadnika romske nacionalne manjine, vidljive su kulturološke razlike između Roma i ne-romske populacije koje uzrokuju međusobno</p>	<p>Nositelj:</p> <p>MSPM</p> <p>Provedbena tijela:</p> <p>Centri za socijalnu skrb, obiteljski centri</p>	<p>Rok: do 2015</p> <p>Očekivani rezultati:</p> <p>- % socijalnih radnika koji su prošli edukaciju za socijalno mentorstvo</p> <p>- % i vrsta provedenih edukacija</p> <p>- % mentoriranih ukupno</p> <p>- broj mentoriranih Roma/Romkinja prema dobi i</p>	<p>Izvori: Izvešća o provedenim edukacijama, izvješća i evidencije centara za socijalnu skrb</p> <p>Početna vrijednost:</p> <p>- broj socijalnih radnika koji su prošli edukaciju – 68 socijalnih radnika u 2011. godini</p> <p>- Provedena je jedna (1) edukacija za socijalno mentorstvo u 2011. – kroz tri</p>	<p>Sredstva iz proračuna JL/P(R)S; Međunarodni i fondovi EU</p>

<p>nerazumijevanje, ali i stigmatizaciju i diskriminaciju Roma te animozitet većinske populacije prema Romima. Ove različitosti reflektiraju se u nekim slučajevima i na odnos stručnih radnika u centrima za socijalnu skrb prema pripadnicima romske populacije s kojima dolaze u doticaj. Kako bi se poboljšao pristup socijalnih radnika i omogućilo pružanje kvalitetnijih usluga korisnicima centara za socijalnu skrb, uključujući socijalno mentorstvo, potrebno je organizirati programe i aktivnosti usmjerene na senzibilizaciju i edukaciju socijalnih radnika.</p>		<p>spolu</p> <p>- broj i vrsta objavljenih publikacija</p>	<p>modula</p> <p>- broj mentoriranih u 2011. - 52</p> <p>- Ukupan broj Roma/Romkinja kojima su pružene usluge socijalnog mentoriranja u 2011. godini - pet (5)</p> <p>- Broj i vrsta publikacija objavljenih u 2011. godini - objavljen je jedan (1) priručnik za socijalno mentorstvo timova u 2012. godini</p> <p>- Broj i vrsta pruženih usluga korisnicima Romima u 2012. godini</p> <p>- Postotak korisnika Roma/Romkinja kojima su pružene usluge putem mobilnog tima u odnosu na ukupni broj korisnika Roma/Romkinja u 2012. godini</p>	
<p>Educirati medijatore Rome/Romkinje za podršku povećanju dostupnosti</p>	<p>Nositelj: MZOS, MSPM</p>	<p>Očekivani rezultati:</p> <p>- broj medijatora (m/ž) koji su</p>	<p>Evidencije obrazovnih ustanova o edukaciji medijatora Roma, izvješća</p>	<p>Sredstva Državnog proračuna u okviru redovne aktivnosti;</p>

<p>socijalnih usluga romskoj populaciji te drugih aktivnosti kojima će se osigurati bolja koordinacija između službe socijalne skrbi i Roma.</p> <p>Definicija: Kroz suradnju Ministarstva socijalne politike i mladih i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta treba izraditi verificirani program edukacije medijatora Roma. U svakoj županiji u kojoj je osnovan informativni romski centar bit će odabran određeni broj Roma/Romkinja koji će proći kroz verificirani program edukacije i koji će biti uključeni u rad informativnih centara kao zaposleni djelatnici/e. Medijatori Romi bit će poveznica između romske populacije i službi socijalne skrbi i djelovat će u suradnji s mobilnim timovima. Sukladno tome njihova će zadaća uključivati</p>	<p>Provedbena tijela: JL/P(R)S, vijeća romske nacionalne manjine, romske udruge i druge OCD</p>	<p>završili dodatnu edukaciju</p> <ul style="list-style-type: none"> - broj i vrsta pruženih usluga - broj Roma koji su koristili usluge medijatora prema dobi, spolu i etničkoj pripadnosti - Udio Roma uključenih u socijalne programe putem medijatora prema dobi i spolu u odnosu na ukupan broj Roma korisnika socijalnih programa - Povećanje stručnih djelatnika u CZSS senzibiliziranih i osposobljenih za rad s romskom nacionalnom manjinom (provjeriti mogućnosti zapošljavanja s Ministarstvom socijalne politike i mladih ili preko mjere stručnog osposobljavanja). - osnažiti lokalnu romsku zajednicu za prepoznavanje rizika od seksualnog iskorištavanja, trgovine ljudima i drugih oblika nasilja s naglaskom na žene i djecu. 	<p>medijatora Roma, izvješća centara za socijalnu skrb</p> <p>Početna vrijednost:</p> <p>-2012.god zamrzavanje statusa primatelja socijalne pomoći samo tijekom zapošljavanja te aktiviranje mjera odmah po isteku zapošljavanja</p>	<p>Sredstva iz proračuna JL/P(R)S;</p> <p>Sredstva međunarodnih i EU fondova</p>
--	---	--	--	--

<p>olakšavanje komunikacije i pristupa socijalnim radnicima i drugim stručnjacima, korisnicima u romskim naseljima, praćenje situacije i potrebe korisnika socijalne skrbi, pružanje različitih vrsta socijalnih usluga korisnicima uključujući socijalno mentorstvo te poticanje Roma korisnika socijalne skrbi, informiranjem i educiranjem, na aktivno sudjelovanje u ostvarivanju prava.</p>				
--	--	--	--	--

5. STANOVANJE, PROSTORNO UREĐENJE I ZAŠTITA OKOLIŠA

OPĆI CILJ: Poboljšana kvaliteta stanovanja pripadnika romske nacionalne manjine.

Specifični ciljevi:

1. Smanjiti segregaciju Roma i potaknuti njihovo uključivo stambeno zbrinjavanje
2. Stambeno zbrinjavanje socijalno ugroženih romskih obitelji.
3. Uređenje okoliša u romskim naseljima i podizanje ekološke svijesti Roma.

5.1. MJERA	Stambeno zbrinjavanje kroz rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i provedba postupka legalizacije u romskim naseljima ili dislokacija pojedinih stanovnika u adekvatnije stambene prostore			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Podići razinu informiranosti romske populacije o procesu legalizacije kroz osobno informiranje djelatnika uprave i putem lokalnih medija	Županija	Očekivani rezultati: Provedene aktivnosti informiranja Broj riješenih imovinsko-pravnih odnosa Povećan broj legalnih objekata	Izvori: izvješća županija Početna vrijednost: - 2012.god.	Međunarodni i EU fondovi Ministarstvo graditeljstva Županija JLS
Stvaranje potrebnih preuvjeta za legalizaciju stambenih objekata (geodetska snimka, parcelacija, prenamjena)	Županija JLS	Provedene aktivnosti geodetskih snimaka, parcelacija, prenamjena zamljišta dr.	Izvori: izvješća županija Početna vrijednost:	Međunarodni i EU fondovi Ministarstvo graditeljstva JLS

zemljišta, rješavanje vlasničkih odnosa i dr.)		Broj rješanih imovinsko-pravnih odnosa Povećan broj legalnih objekata		Županija

5.2. MJERA	Rješavanje infrastrukturnih i komunalnih problema u romskim naseljima			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Osiguravanje komunalne infrastrukture naseljima	Županija JLS	Očekivani rezultati: Broj domaćinstva koji su dobili priključke na struju, vodu i plin. Izgradnja ceste.	Izvori: izvješća županija i JLS Početna vrijednost: -2012.god	Međunarodni i EU fondovi Ministarstvo graditeljstva Županija JLS

5.3. MJERA	Omogućavanje kvalitetnijeg stanovanja sukladno postojećim potrebama i ukidanje segregacije u stanovanju			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Atlas romskih naselja za	Županija	Rok: 2014. I kontinuirano	Izvor: prostorni planovi i	Međunarodni i EU fondovi

Međimursku županiju	JLS	Očekivani rezultati: - izrađen atlas	izvješća županije i JLS Početna vrijednost: -2012.god	Ministarstvo graditeljstva Županija JLS
Uključivanje pripadnika/ica RNM u socijalne programe stambenog zbrinjavanja JLS putem dodatnih bodova u listama prvenstva. Aktivnost sukladna Mjeri 2.7. AP NPURNM	Županija JLS	Očekivani rezultati: -% dodjeljenih stambenih jedinica. -% stambeno zbrinutih osoba.	Izvori: izvješća županija i JLS Početna vrijednost: -2012.god	Međunarodni i EU fondovi Ministarstvo graditeljstva Županija JLS
Omogućavanje obiteljima u potrebi kupnju stanova i gradilišta u ratama.	Županija JLS	Očekivani rezultati: -% stambenih prostora za koje je odobreno plaćanje u ratama.	Izvori: izvješća županija i JLS Početna vrijednost: -2012.god.	Međunarodni i EU fondovi Ministarstvo graditeljstva Županija JLS
Dodjela napuštenih objekata u vlasništvu RH na korištenje romskim obiteljima.	Županija JLS AUDIO	Očekivani rezultati: -% dodjeljenih stambenih jedinica	Izvori: izvješća županija i JLS Početna vrijednost: -2012.god.	AUDIO Međunarodni i EU fondovi

Aktivnost sukladna Mjeri 2.7. AP NPURNM				
Osiguravanje infrastrukture u romskim naseljima za sportke i kulturno-umjetničke aktivnosti (osiguravanje i oprema prostora, nabavka opreme)	JLS RH EU	Očekivani rezultati: -% i kvaliteta osiguranih prostora. -broj održanih kulturno-umjetničkih i sportskih aktivnosti.	Izvori: izvješća Početna vrijednost: -2012.god	JLS Državni proračun Međunarodni i EU fondovi

5.4. MJERA	Uređenje okoliša naselja			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Izrada mjera otklanjanja šteta u okolišu – sanacijskih programa	Županija JLS	Očekivani rezultati: - izrađeni sanacijski plan	Izvori: planovi i izvješća županija i JLS Početna vrijednost: 2012. god	Županija JLS Međunarodni i EU fondovi
Organiziranje odvoza otpada.	RH EU	Očekivani rezultati: - podaci o organizaciji odvoza otpada	Izvori: izvješća županija i JLS Početna vrijednost: 2012.god.	Državni proračun Međunarodni i EU fondovi
Podrška i sufinanciranje	Županija i JLS u suradnji s HZZ	Očekivani rezultati:	Izvori: izvješća HZZ, županija i	Državna sredstva

akcija i programa čišćenja okoliša.	i udrugama	- podaci o provedenim programima i uložnim sredstvima.	JLS Početna vrijednost: -2012.god.	Županija JLS Međunarodni i EU fondovi
Zapošljavanje Roma na komunalnim poslovima brige o okolišu u naseljima preko javnih radova.	HZZ u suradnji s županijom i JLS	Pokazatelj: - broj zaposlenih Roma u komunalnim poslovima	Izvori :izvješće CZSS i HZZ	Državna sredstva Županija JLS Međunarodni i EU fondovi

6. DRUŠTVENO I POLITIČKO UKLJUČIVANJE UZ OČUVANJE VLASTITE KULTURE

OPĆI CILJ: Suzbijanje diskriminacije i osiguravanje pripadnicima/icama romske nacionalne manjine ravnopravnog sudjelovanja u društvenom, kulturnom i javnom životu uz očuvanje vlastite kulture.

Specifični ciljevi:

1. Očuvanje kulturne i materijalne baštine Roma Bajaša (materinji jezik, pismo i pravopis, rječnik, slikovnice, dokumentarni film, njegovanje starih zanata kao što je koritarstvo).
2. Suzbijanje diskriminacije i društvena uključenost Roma/kinja u kulturno-umjetničke, sportske i druge javne aktivnosti ravnopravno sa ostalim stanovništvom
3. Organizirano društveno sudjelovanje Roma/kinja kroz vijeće romske nacionalne manjine i udruge
4. Osiguran pristup informacijama i pravnoj pomoći

6.1. MJERA	Podrška očuvanju kulturne i materijalne baštine Roma Bajaša			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Poticati i sufinancirati etnološka istraživanja Roma Bajaša	Županijska tijela i tijela JLS nadležna za kulturu	Rok: kontinuirano Očekivani rezultati: - broj sufinanciranih istraživanja	Izvori: izvještaji o aktivnostima, rezultati istraživanja Početna vrijednost: -2012.god.	Županija Međunarodni i EU fondovi
Stvoriti preduvjete za učenje i njegovanje jezika i pisma bajaške romske nacionalne manjine (učenje jezika i pisma nacionalne manjine, dvojezičnost u lokalnim medijima)	Županija U suradnji s: MZOS, obrazovnim ustanovama i fakultetima, lokalnim medijima i udrugama	Rok: 2014. Očekivani rezultati: -broj učenika uključenih u poučavanje na jeziku i pismu romske bajaške nacionalne manjine	Izvori: izvještaji o aktivnostima Početna vrijednost: 0	Županija Državni proračun Međunarodni i EU fondovi
Poticanje prisutnosti emisija o romskom bajaškom jeziku i kulturi u lokalnim medijima (pozitivni primjeri)	Županija JLS U suradnji s: lokalnim medijima i udrugama	Očekivani rezultati: -broj emisija - odjek emisija i veća prisutnost pozitivnih primjera u javnom prostoru	Izvori: izvještaji o aktivnostima Početna vrijednost: 0	Županija Državni proračun Međunarodni fondovi
Sufinanciranje aktivnosti održavanja i prezentiranja kulturnih običaja i starih	Županija	Očekivani rezultati:	Izvori: izvještaji o aktivnostima	Županija

zanata	JLS	-% sufinanciranih aktivnosti - odjek i veća prisutnost pozitivnih primjera u javnom prostoru	Početna vrijednost: 0	Državni proračun Međunarodni i EU fondovi
Sufinanciranje izrade dokumentarnih filmova, slikovnica, zbirki priča ili pjesama te drugih pisanih materijala na jeziku i pismu Roma Bajaša	Županija JLS Ministarstva (razna)	Očekivani rezultati: - % sufinanciranih pisanih materijala -odjek i veća prisutnost pozitivnih primjera u javnom prostoru	Izvori: izvještaji o aktivnostima Početna vrijednost: 0	Županija Državni proračun Međunarodni i EU fondovi

6.2. MJERA		Senzibilizacija javnosti putem medija		
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Izgradnja mreže za suradnju u kojoj su predstavnici Vijeća romske nacionalne manjine, predstavnici iz udruga, novinari, relevantne institucije	VRNM TJU nadležna za medije U suradnji s lokalnim medijima	Rok: 2014. Očekivani rezultati: - Osnovana mreža	Izvori: izvješća Početna vrijednost: 0	Županija Međunarodni i EU fondovi
Objava medijskih članaka, radio i tv gostovanja s prikazom romske kulture i	VRNM	Rok: 2014.	Izvori: izvješća	Županija

primjera dobre prakse	TJU nadležna za medije U suradnji s lokalnim medijima	Očekivani rezultati: - Minimalno 10 objava pozitivnih primjera u medijima	Početna vrijednost: 0	Međunarodni i EU fondovi
-----------------------	--	--	-----------------------	--------------------------

6.3 MJERA	Osnivanje i rad romskog kulturnog centra			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Osnivanje i rad romskog kulturnog centra koji će promovirati kulturu Roma Bajaša	Vijeće nacionalne romske manjine MŽ, Vlada RH	Očekivani rezultati: - Osnovan centar	Županija.izvješća 2012.god.	Međimurska županija i JLS Vlada Rh Međunarodni i EU fondovi
Djelovanje KUD-ova	Gradovi, Općine	-broj KUD-ova	-izvješća 2012.	JLS
Stari zanati	Gradovi, Općine	-broj očuvanih starih zanata	-izvješća 2012.Obrtnička komora	EU fondovi
Obilježavanja važnih dana	Županija, VNRM	-broj manifestacija	-2012.god.	Proračun županije
Istraživanje i bilježenje jezika i kulture	Županija VNRM	-broj tiskanog materijala	-2012.god.	EU fondovi

6.4. MJERA	Uključivanje Roma u kulturne i sportske aktivnosti ravnopravno s ostalim stanovništvom			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Sufinancirati kulturno-umjetničke i sportske programe u kojima Romi/kinje sudjeluju zajedno s ostalim stanovništvom	Županija	Očekivani rezultati: - broj i aktivnosti i uključenih osoba (s obzirom na etničku pripadnost, dob i spol)	Izvori: izvješća Početna vrijednost: -2012.	Međimurska županija i JLS Državni proračun Međunarodni i EU fondovi

6.5. MJERA	Podrška organiziranom djelovanju Roma i Romkinja kroz udruge i vijeće RNM			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Sufinanciranje projekata i programa romskih udruga usmjerenih na ostvarivanje zaštite ljudskih prava, društvenog uključivanja Roma/kinja te pomoć u obrazovanju, zaštiti zdravlja i zapošljavanju	Županija	Rok: svake godine Očekivani rezultati: - podaci o objavljenim natječajima, sufinanciranim projektima i programima te rezultatima tih projekata i programa	Izvori prikupljanja podataka: tekstovi natječaja, natječajna dokumentacija i izvješća Početna vrijednost: -2012.god	Županija

Omogućavanje edukacija romskih udruga i vijeća za upravljanje projektnim ciklusima (izradu projektnih prijedloga i vođenje projekata)	Županija U suradnji s udrugama Mogućnost suradnje na projektu PGF i s udrugom JAKO	Očekivani rezultati: -broj sufinanciranih edukacija -broj održanih edukacija -broj sudionika pripanika/ica RNM	Izvori: izvješća Početna vrijednost: -2012.god	Međimurska županija i JLS Državni proračun i lutrijska sredstva Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva Međunarodni i EU fondovi
Poticati partnerstvo romskih i neromskih udruga te suradnju s institucijama kroz uvjete natječaja (na način da prednost imaju projekti i programi u kojima su i romske organizacije i Romi/kinje izvoditelji te dobivaju dio financijskih sredstava)	Županija	Očekivani rezultati: -broj sufinanciranih projekata u kojima je evidentirano partnerstvo ili suradnja - Podaci o financijskim sredstvima koje su dobile romske udruge i Romi/kinje za provedbu tih projekata i programa	Izvori: izvješća Početna vrijednost: -2012.god.	Međimurska županija EU fondovi

6.6. MJERA	Podrška uključivanju žena Romkinja u romske organizacije i Vijeće romske nacionalne manjine			
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Poticanje i informiranje pripadnika/ica RNM o zakonskim odredbama	Županija U suradnji s Vladinim	Očekivani rezultati: -broj edukacija, broj žena u	Izvori: izvješća o aktivnostima Početna vrijednost:	Međimurska županija i JLS

ravnopravnosti spolova	uredom za ravnopravnost spolova i udrugama	vijećima RNM	-2012.god.	Državni proračun Međunarodni i EU fondovi
Senzibilizacija trenutnih vijećnika o važnosti sudjelovanja žena u političkim procesima i radu vijeća	Županija U suradnji s Vladinim uredom za ravnopravnost spolova i udrugama	Očekivani rezultati: -broj provedenih radionica s članovima vijeća -broj prisutnih predstavnika RNM na radionicama	Izvori: popis izabranih članova/ica vijeća RNM, izvješća o aktivnostima Početna vrijednost: 2012.god.	Međimurska županija i JLS Državni proračun Međunarodni i EU fondovi
Edukacije i osnaživanje žena za sudjelovanje	Županija U suradnji s Vladinim uredom za ravnopravnost spolova i udrugama	Očekivani rezultati: -provedene radionice, broj uključenih žena	Izvori: izvješća o aktivnostima Početna vrijednost: 2012.god.	Međimurska županija i JLS Državni proračun Međunarodni i EU fondovi
Medijske i promotivne aktivnosti o važnosti sudjelovanja žena u političkim procesima i organiziranom djelovanju kroz tiskanje letaka i lokalne medijske emisije	Županija U suradnji s Vladinim uredom za ravnopravnost spolova i udrugama	Očekivani rezultati: -broj tiskanih i distribuiranih letaka, broj održanih emisija, povećanje broja žena u udrugama i vijećima RNM	Izvori: izvješća o aktivnostima Početna vrijednost: 2012.god.	Međimurska županija i JLS Državni proračun Međunarodni i EU fondovi
Monitoring broja žena u vijećima RNM i upravnim strukturama udruga	Županija U suradnji s udrugama	Očekivani rezultati: - Povećanje (dostići 40%) žena u sljedećem sazivu vijeća RNM.	Izvori: izvješća o broju žena u vijeću RNM, podaci o registriranim udrugama (članovi/ice i upravne strukture)	Međimurska županija i JLS Državni proračun Međunarodni i EU fondovi

		- Povećanje broja žena uključenih u organizirano djelovanje (rad udruga)	Početna vrijednost: -2012.god.	
--	--	--	-----------------------------------	--

6.7. MJERA		Osigurati dostupnost informacija i pravne pomoći		
Aktivnosti	Nositelj i provedbena tijela	Rok i pokazatelji ostvarenja rezultata	Izvori prikupljanja podataka i početna vrijednost	Financiranje
Informirati pripadnike/ice RNM o centrima za informiranje i pružateljima besplatne pravne pomoći putem lokalnih medija i letaka	Županija JLS	Rok: kontinuirano Očekivani rezultati: -broj tiskanih i distribuiranih letaka -broj emisija - povećanje udjela pripadnika RNM u korisnicima informativnih centara i besplatne pravne pomoći	Izvori prikupljanja podataka: Izvešća, medijske objave Početna vrijednost: 2012.god.	Županija JLS

6. DODACI

6.1. Plan praćenja provedbe i evaluacije

Praćenje provedbe bilo bi na godišnjoj razini ,početno sa 15.01.2014. za svaku predviđenu godinu akcijskog plana uključivanja Roma Međimurske županije,do završno sa 15.01.2016.godine,putem izvješća nositelja aktivnosti Međimurskoj županij.

Evaluacija cjelokupne provedbe I rezultata bila bi nakon završetka trogodišnjeg praćenja izvješća,od strane vanjskih auditora (Ureda za ljudska prava I prava nacionalnih manjina Vlade RH)

6.2. Popis sudionika u izradi akcijskog plana

Sudjelovali su u izradi akcijskog plana:

Predstavnici Međimurske županije;

Predstavnici Vijeće romske nacionalne manjine Međimurske županije;

Predstavnici romske i ne-romske nevladine organizacije Međimurske županije;

Predstavnici lokalne samouprave;

Predstavnici Centra za socijalnu skrb Čakovec Čakovec;

Predstavnici Hrvatskog Zavoda za Zapošavanje - Područna služba Čakovec;

Predstavnici MUP-a Medjimurje;

Predstavnice Pedagoškog Fakulteta Čakovec.

KLASA: 016-01/13-03/11

URBROJ: 2109/1-10-13-01

Čakovec, 08.travnja 2013.

	Name	Institution	Title	Phone contacts (fix and mobile phones)	Post adress	Email contacts
Međimurje County						
1	Lidija BIJELIĆ	Međimurje County/Međimurska Županija	Head of Department for Health, Social Care and National Minorities / Pročelnica Upravnog odjela za zdrastvo, socijalnu zaštitu i nacionalne manjine	040374275	R. Boškovića 2, 40000 Čakovec	lidija.bijelic@medjimurska-zupanija.hr
2	Sonja TOŠIĆ-GRLAČ	Međimurje County/Međimurska Županija	Head of Department for Education, Culture and sport / Pročelnica Upravnog odjela za obrazovanje, kulturu i sport	040 374 222	R. Boškovića 2, 40000 Čakovec	sonja.tosic@medjimurska-zupanija.hr
3	Blaženka DASOVIĆ	Croatian Employment Service - Regional service Čakovec / Hrvatski Zavod za Zapošavanje - Područna služba Čakovec	Rukovoditeljica Odjela posredovanja i pripreme za zapošavanje	040 396 808	B.J. Jelačića 1, 40000 Čakovec	blazenka.dasovic@hzz.hr
4	Renata SEVER	Center of Social Welfare Čakovec / Centar za socijalnu skrb Čakovec	Social worker / soc. Radnica	040 391944	J. Gotovca 9, 40 000 Čakovec	renchis@gmail.com
5	Alenka BILIĆ	Center of Social Welfare Čakovec / Centar za socijalnu skrb Čakovec	Social worker / soc. Radnica		J. Gotovca 9, 40 000 Čakovec	alenkacentar@gmail.com
6	Marina MATULIĆ HORVAT	Ministry of Interior, Police Directorate of Međimurje County / MUP Međimurje	Head of Department for prevention / Policijska službenica za nadzor i planiranje – za prevenciju	040373 115	J. Gotovca 7, 40 000 Čakovec	mmatulichorvat@mup.hr
7	Ivana KUČAR	Pedagogical Faculty Čakovec / Pedagoški Fakultet Čakovec	Student / Studentica (volonter obiteljski centar Kuršanec)	098/550-912		ivana.kucar@gmail.com
8	Slobodan VEINOVIĆ	City of Čakovec / Grad Čakovec	Head of Department for Social Care / Pročelnik Upravnog odjela zasocijalnu zaštitu	040 314-940	Kralja Tomislava 15, 40000 Čakovec	veinovic@cakovec.hr
9	Igor MESARIĆ	City of Čakovec / Grad Čakovec	Savjetnik osnovnog školstva	040 314-935	Kralja Tomislava 15, 40000 Čakovec	igor.mesaric@cakovec.hr
10	Vladimir BROZOVIĆ	Municipality of Pribislavec / Općina Pribislavec	Pročelnik	040/361 032	Braće Radića 47, Pribislavec, 40000 Čakovec	nacelnica@pribislavec.hr

11	Hrvoje ŠLEZAK	Elementary school Kuršanec / Osnova Škola Kuršanec	Geography teacher - Demograph / Profesor zemljopisa - Demograf	098 41 42 40	Glavna 15, Kuršanec, 40000 Čakovec	hrvoje.slezak@gmail.com
12	Goran LAPAT	Pedagogical Faculty Čakovec / Pedagoški Fakultet Čakovec	Assistant / Asistent	040 370 027 / 091 502 44 32	Ulica dr. Ante Starčevića 55, 40 000 Čakovec	goran.lapat@vus-ck.hr
13	Sanja OSTROŠKI	NGO Autonomni Centar ACT / CEDRA		040-390-047	Dr. Ivana Novaka 38, 40000 Čakovec	ostroski2503@gmail.com
14	Filipa BLAZON	NGO Zora	Project manager / Voditeljica projekta	040/395-344	A. Schulteisa 19 (ured br. 67. i 68), 40000 Čakovec	filipa@udrugazora.hr
15	Željko BALOG	Medjimurje County/Međimurska Županija (Vijeća romske nacionalne manjine) / NGO Federation of Bajaš Roma from Croatia / NVO Krovna Zajednica Bajaša Hrvatske	President of the Council of the Roma minority in Međimurje county	098 552 814	Livadarska 2 Pribislavec 40 000 Čakovec	zeljko321@net.hr
16	Dragan BOGDAN	Medjimurje County/Međimurska Županija (Vijeća romske nacionalne manjine) / City of Čakovec / Grad Čakovec / ČAKOM - Community centar Kuršanec / ČAKOM - Obiteljski Centar Kuršanec	Member of the Council of the Roma minority in Međimurje county	098 1948 291	Zrinskih 3 Kuršanec 40000 Čakovec	
17	Dragan IGNAC	Medjimurje County/Međimurska Županija (Vijeća romske nacionalne manjine) / Association for Roma Education- Uzor / UDRUGA ZA OBRAZOVANJE ROMA "IJZOR"	Member of the Council of the Roma minority in Međimurje county	040 635 119 / 099 7673 043	V. Nazora 20 40322 Orehovica	dragan.ignac@ck.t-com.hr
18	Krunoslav VUK	Medjimurje County/Međimurska Županija (Vijeća romske nacionalne manjine) / Association European Roma of Međimurje County / UDRUGA EUROPSKI ROMI MEĐIMURSKE ŽUPANIJE	Member of the Council of the Roma minority in Međimurje county	0989793752	Dravska 17 40322 Orehovica	krunoslav.vuk@gmail.com
19	Damir IGNAC	Medjimurje County/Međimurska Županija (Vijeća romske nacionalne manjine) / Association for Better Tomorrow/Bolje sutra	Member of the Council of the Roma minority in Međimurje county	0989792700	Bana J. Jelačića 3 40329 Kotoriba	opcina@kotoriba.hr
20	Milorad MIHANOVIĆ	Medjimurje County/Međimurska Županija (Vijeća romske nacionalne manjine)	Vice-President of the Council of the Roma minority in Međimurje county	091 5250 450 / 099 7370 774	Sitnice 33 40315 Mursko Središće	njivolasu@gmail.com
21	Slobodan BALOG	Medjimurje County/Međimurska Županija (Vijeća romske nacionalne manjine)	Member of the Council of the Roma minority in Međimurje county	0993720725	Školska 9 40329 Kotoriba	
22	Blanka GLAVICA - JEČMENICA	Varaždin County/Varaždinska Županija	Zamjenica župana, predsjednica Varaždinskog Povjerenstva za pitanja Roma	042/390503	Franjevački trg 7, 42000 Varaždin	blanka.glavica@varazdinska-zupanija.hr

23	Milivoj TEŽAČKI	Varaždin County/Varaždinska Županija	Viši stručni suradnik za pravne poslove i upravljanje imovinom u Upravnom odjelu za poslove Skupštine i opće poslove	042/390569	Franjevački trg 7, 42000 Varaždin	milivoj.tezacki@varazdinska-zupanija.hr
24	Eduard ORŠOŠ	Municipality of Vinica	Predstavnik Roma u naselju Vratno Donje, dio br. 57, 42207 Vinica	091/8957170	Naselje Vratno Donje, dio br. 57, 42207 Vinica	
25	Milena BABIĆ	PGF project / Centar za mir				babic.milena@gmail.com
26	Jaroslav KLING	Poverty Reduction Practice UNDP, Europe and the CIS Regional Centre Bratislava	HD and Roma Inclusion Policy Analyst			jaroslav.kling@undp.org
27	Jasmina PAPA	UNDP Croatia	Programme Officer, Social Inclusion			jasmina.papa@undp.org
28	Juliette DELESCLUSE	UNDP Croatia	Project Development Specialist	+ 385 91 22 59 471		juliette.delescluse@undp.org
29	Alen TAHIRI	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske				Alen.Tahiri@vlada.hr
30	Aleksa ĐOKIĆ	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske				aleksa.dokic@vlada.hr
31	Orhan MEMEDI	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske				orhan.memedi@vlada.hr
32	Martina HORVAT	GONG				martina@gong.hr
33	Suzana KUNAC	GONG				suzana@gong.hr
34	Enea HASUKIĆ	GONG				enea@gong.hr

35	Neda SINDIK	ODIHR				nedasindik@t-com.me
36	Vedran MUSTAFIĆ	ODIHR				vedran.mustafic@odihhr.pl
37	Jasmina Viteskić	ODIHR				Jasmina.Viteskic@odihhr.pl

OBRAZLOŽENJE

Vlada Republike Hrvatske 29. studenog 2012. godine donijela je Nacionalnu strategiju za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, pri Vladi, u veljači 2013. godine izradio je Nacrt Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020. godine, za razdoblje 2013. do 2015. godine.

Sukladno Zaključku o donošenju mjera za poboljšanje suživota romske nacionalne manjine i većinskog stanovništva na području Međimurske županije, donesenog 13. prosinca 2012. godine na 25. sjednici Skupštine Međimurske županije, sukladno točki 2., pripremljen je Akcijski plan uključivanja Roma Međimurske županije od 2013. do 2015. godine.

Akcijski plan usmjeren je na identificiranje problema i postavljanje ciljeva i mjera za rješavanje problema suživota Roma u Međimurskoj županiji. Sukladno neophodno potrebnoj dobroj praksi izrade ovog Akcijskog plana, uključeni su bili predstavnici društvene skupine na koju se akcijski plan odnosi. Svi predstavnici Vijeća nacionalne romske manjine Međimurske županije i udruga koje rade s Romima, tijekom radionica, održanih tijekom ožujka 2013. u Kuršancu i Mariji Bistrici, uz potporu UNDP-a Croatia, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, Gongga, ODHR-a, predstavnika Županije i javnih institucija koje djeluju na području Međimurske županije, dali su svoj doprinos, izradi ovog dokumenta.

UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO, SOCIJALNU ZAŠTITU

I NACIONALNE MANJINE